

Taija Vuorela

GEOKÄTKÖILYN HYÖDYNTÄMINEN SATAKUNNAN
LUONTOMATKAILUSSA

Matkailun koulutusohjelma
2016

Vuorela, Taija
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma
Huhtikuu 2016
Ohjaaja: Berg, Maaria
Sivumäärä: 60
Liitteitä: 2

Asiasanat: geokätköily, luontomatkailu, teemahaastattelut, benchmarking

Tämän opinnäytetyön aiheena oli tutkia, miten geokätköilyä voitaisiin hyödyntää Satakunnan luontomatkailun kehittämisessä. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena-hanke. Opinnäytetyö on laadullinen ja tutkintamenetelminä käytettiin teemahaastatteluja ja benchmarkinganalyysiä.

Opinnäytetyön alkuun sijoitettiin termiluettelo, jossa selvitettiin geokätköilyharrastuksen keskeisiä termejä. Työn ensimmäisissä luvuissa esiteltiin tutkimuksen toimeksiantaja, tutkimustehtävä ja tavoite. Seuraavissa osissa käytiin läpi luontomatkailun ja geokätköilyn teoriaa sekä käytettyjä tutkimusmenetelmiä. Viimeisissä luvuissa käsiteltiin analysointitavat, tulokset, yhteenveto ja tutkimuksen luotettavuus.

Geokätköily on ulkoiluharrastus, jossa GPS-paikannusta hyödyntämällä etsitään toisten harrastajien piilottamia kätköjä. Harrastus on maailmanlaajuinen, joten sitä hyödyntävällä tuotteella on paljon potentiaalisia asiakkaita. Opinnäytetyössä pyrittiin selvittämään, mitä mieltä Satakunnan luontomatkailuyrittäjät ja geokätköilyn harrastajat olisivat harrastusta hyödyntävästä tuotteesta sekä vertailla jo olemassa olevia tuotteita Satakuntaan ja määrittää miten tällaisia tuotteita voitaisiin toteuttaa Satakunnassa. Tutkimuksen tuloksena esitettiin käytäntöön sovellettavia kehitysehdotuksia haastatteluihin ja benchmarkinganalyysiin pohjautuen.

Tutkimuksessa selvisi, että Satakunnan alueella on hyvin mahdollista hyödyntää geokätköilyä luontomatkailun kehityksessä. Hyödyntämistapoja on monia, mutta niiden kaikkien menestyksestä hyödyntämistä yhdisti asiakaslähtöisyys ja geokätköilyn harrastajien kuunteleminen. Tutkimustulokset osoittivat myös, että Satakunta olisi otollinen alue geokätköilyn harrastamiseen ja näin ollen sen hyödyntämiseen osana Satakunnan luontomatkailua.

UTILIZING GEOCACHING IN THE DEVELOPMENT OF NATURE TOURISM IN SATAKUNTA

Vuorela, Taija

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Tourism and Hospitality Management

April 2016

Supervisor: Berg, Maaria

Number of pages: 60

Appendices:2

Keywords: geocaching, nature tourism, themed interview, benchmarking

The purpose of this thesis was to research how geocaching could be used in the development of nature tourism in the region of Satakunta. The thesis was made for a research group from Satakunta University of Applied Sciences. The research aims to develop attractiveness of nature tourism products in the region of Satakunta both nationally and internationally using Outdoors Finland development plan.

This thesis was a qualitative and an exploratory research. The research methods used were themed interviews and benchmarking. In the beginning of the thesis there was a small dictionary of common slang used in geocaching. The first chapters dealt with the subscriber and the purpose of the research. The next parts covered theoretical information about geocaching, nature tourism and research methods used in the thesis. Final chapters covered the analysis, results, summary and reliability of the thesis.

Geocaching is an outdoors activity that uses GPS-positioning technology to find caches that other players have hidden. It is an international hobby, so a product that utilizes geocaching has a lot of potential customers. This thesis aimed to find out what professionals in the nature tourism industry and geocachers would think of a geocaching product. At the same time the region and its potential were compared to a destination, that already used geocaching through benchmarking. Through these methods ways to use geocaching in the development of nature tourism in Satakunta were defined. The results were development proposals aimed for practical use in the development of nature tourism in Satakunta.

Based on the research Satakunta region has a lot of potential in using geocaching in nature tourism. There are a lot of ways of utilizing the hobby, keeping in mind that the product is customer based and follows the rules of the hobby. According to the research Satakunta is an excellent area for geocaching so utilizing it in nature tourism would be beneficial.

TERMILUETTELO

1/1 – Tämä numeroyhdistelmä ilmaisee geokätkön vaikeusasteen. Vaikeusasteet vaihtelevat yhdestä viiteen, jolloin ykköseksi merkitty kätkö on helpoin ja vastaavasti numero viisi ilmaisee kätkön olevan vaikea. Ensimmäinen numero kuvaa kätkön löytämisen älyllistä haastetta ja jälkimmäinen kätkön fyysistä ympäristöä.

ALR - Additional Logging Requirement eli lisävaatimus lokimerkintään. Tavallisen kätkön tapauksessa ei saa vaatia muuta kuin etsijän nimen lokikirjaan, mutta joissakin kätköissä voidaan vaatia esimerkiksi valokuvaa.

Arkisto – Kätkön arkistointi poistaa kätkön hakutuloksista. Kun kätkö on arkistoitu, edes sen omistaja ei saa sitä takaisin hakutuloksiin. Kätkö voidaan myös ottaa tilapäisesti pois käytöstä esimerkiksi huoltoa varten.

BYOP – Lyhenne sanoista "Bring Your Own Pen/Pencil". Merkintä on merkki kätkön etsijöille, että kätkölle pitää tuoda mukanaan oma kynä lokimerkintää varten.

CITO – Lyhenne sanoista "Cache In Trash Out". Lyhennettä sovelletaan sekä siivoustahtumiin että geokätköilijöiden yleiseen periaatteeseen, jonka mukaan kätköjä etsiessä kerätään myös roskia pois luonnosta.

Datum – Maanmittauksessa käytetty vertailujärjestelmä. Koordinaattijärjestelmät perustuvat datumeihin. GPS – laitteessa koordinaattijärjestelmän valinta saattaa olla otsikoitu datumiksi. Nämä laskelmat ottavat huomioon maan muodon. Geocaching-sivusto käyttää kätköille WGS84 datumia.

DNF – Lyhenne sanoista "Did Not Find. Lyhennettä käytetään, kun kätkö ei löydy.

EOEJ – Ei otettu, ei jätetty. Lokeissa käytetty lyhennys.

EUREF-FIN – Vuonna 2006 Suomessa käyttöön otettu koordinaattijärjestelmä. Geokätköilyn kannalta EUREF-FIN on identtinen GPS:n oletusjärjestelmä WGS84:n kanssa. Järjestelmien ero on aina alle metri.

FBA (Found Before Approval) – Kätkö löydetty ennen julkaisua. Tätä lyhennettä käytetään yleensä kun joku löytää sattumalta uuden kätkön ennen julkaisua. Ajoittain tulevista kätköistä on ollut mahdollista saada tietoa Geocaching.com-sivuston rajapinnan puutteita hyödyntäen,

Fixi – Fixillä tarkoitetaan tilannetta, jossa GPS-vastaanotin kuulee riittävän määrän satelliitteja, ja pystyy määrittämään sijaintinsa. Kun GPS on saanut fixin, se on niin sanotusti kartalla.

FTF (First To Find) – Kätkön ensimmäinen löytäjä.

Geojästi – Kätköilyä harrastamattomista henkilöistä käytetty termi. Lainattu Harry Potter-sarjasta. Usein kätkön tietojen mukana on maininta kätkön lähettyviltä löytyvien jästien määrästä. Kätkö on tarkoitus löytää herättämättä jästien turhaa huomiota.

GPS-laite – Lyhenne sanoista "Global Positioning System". GPS-laite toimii satelliittien kautta ja määrittää niiden avulla laitteen olinpaikan maapallolla. Kätköjen sijainnit ilmoitetaan usein koordinaatteina, jolloin oikeat koordinaatit syöttämällä GPS-laitteen avulla voi suunnistaa oikeaan kohtaan.

Groundspeak – Geocaching.com – sivustoa ylläpitävä yritys, jonka pääkonttori sijaitsee Seattlessa.

Ikonit – Geokätköjen yksityiskohdista löytyviä kuvia, jotka ilmaisevat tärkeitä asioita kätköstä. Ikonit voivat kuvata kätkön löytymiseen vaadittavista erikoisvälineistä, mahdollisista vaaranpaikoista ja uniikeista ominaisuuksista, joista kätkön etsijän tulisi olla tietoinen. Ikonien avulla voidaan myös kertoa, onko kätkö sopiva liikuntarajoitteisille, koiraystävällinen, vaatii taskulamppua ja niin edelleen.

Jästeily – Nimitys, jolla tarkoitetaan kätkön löytymistä jästin toimesta. Yleensä jästeily kätkö viestii pelaajille, että kätkö on purettu tai hävitetty pelin ulkopuolisen ihmisen toimesta.

KK – Kiitos kätköstä. Lyhennys lokeihin. On kohteliasta kirjoittaa kiitos kätkön piilottajalle.

Koordinaatit – Numeropari (pituus- ja leveysaste) joka ilmoittaa kätkön tarkan sijainnin kartalla.

Kätköilijä – Yleisesti käytetty lyhenne sanasta geokätköilijä. Sanalla tarkoitetaan geokätköilyä harrastavaa henkilöä.

Kätkö – Yleisesti käytetty lyhenne sanasta geokätkö. Geokätkö on maastoon piilotettu kätkö, useimmiten purkki, jonka harrastaja voi löytää hyödyntämällä koordinaatteja ja GPS-paikannusta.

LN – Lyhenne sanoista "Left Nothing". Yleinen termi, jota käytetään kun kätköilijä ei jätä kätköön mitään, vaan ainoastaan allekirjoittaa lokin.

Loki – Fyysinen ja foorumilla olemassa oleva rekisteri kätkön löytäneistä henkilöistä. Lokimerkintä tulisi tehdä aina kätkön löytyessä.

Lokikirja – Fyysinen rekisteri kätkön löytäjistä. Yleensä paperinen listaus, joka löytyy geokätköstä.

LPC – Lyhenne sanoista "Lamp Post Cache". Yhdysvalloissa enemmän esiintyvä kätkö, jossa purkki on piilotettu Katuvalojen alaosan suojusten alle. Yleisesti hyvin mielikuvituksettomana pidetty kätkö.

Nollapiste – Piste, jossa GPS-laite ilmoittaa kätkön olevan. Nollapisteessä olet 0 metrin päässä kätköstä.

Perusjäsen – Esittelyjäsenyys Geocaching.com-sivustoon. Jäsenyyksiä on kahdenlaisia ja Premium-jäsenyyden haltija saa käyttönsä enemmän ominaisuuksia kuin perusjäsen.

Pois käytöstä – Kätkö on poistettu käytöstä esimerkiksi korjausten tai tilapäisten ympäristöä hankaloittavien tekijöiden kuten rakennustöiden vuoksi. Tilan on tarkoitus olla väliaikainen ja kätkö pitäisi korjata mahdollisimman pian.

Premium jäsenyys – Maksettu geocaching.com-sivuston jäsenyys, jolla saa käyttöönsä enemmän ominaisuuksia.

Reissaajat – Reissaajat ovat ikään kuin geokätköilyn pelinappuloita. Reissaajissa on yksilöllinen koodi, jonka avulla sen kulkua maailmalla seurataan. Jotkin reissaajat ovat matkanneet satojatuhansia kilometrejä niitä siirtelevien kätköilijöiden ansiosta. Reissaajia on kolmea lajia: Travel Bugeja eli esineeseen kiinnitettyjä laattoja, joita voidaan seurata, Geokolikoita, jotka ovat tarkoitukseen erityisesti valmistettuja kolikoita ja muita reissaajia kuten merkkejä, avaimenperiä ynnä muita pieniä esineitä. Kaikissa reissaajissa on yksilöllinen seurantakoodi ja teksti, jossa kerrotaan reissaajan seurannasta geocaching.com-sivulla.

ROT13 – Vinkkien kirjoittamisessa käytetty salaus

Avain

A|B|C|D|E|F|G|H|I|J|K|L|M

N|O|P|Q|R|S|T|U|V|W|X|Y|Z

(Ylempi kirjain määrittää alemman kirjaimen ja toisinpäin. Esimerkiksi sana vinkki olisi salauksena Ivaxxv)

SL – Lyhenne sanoista "Signed Log". Ilmaisee muille pelaajille, että löytäjä on allekirjoittanut lokin.

Spoiler – Tieto, joka voi paljastaa kätkön sijainnin, tai muuten pilata kätkön löytämisen kokemuksen.

STF – Lyhenne sanoista "Second To Find". Ilmaisee, että löytäjä on toinen, joka löytää kätkön sen piilottamisen jälkeen.

TNLN – Lyhenne sanoista "Took Nothing. Left Nothing". Käytetään ilmaisemaan, ettei kätkön löytäjä ole vaihtanut kätkön sisällöstä mitään.

TOTT – Lyhenne sanoista "Tools of the Trade". Käytetään, mikäli kätköilijä tarvitsee erityisiä välineitä kätkön löytääkseen.

Vapaaehtoinen kätkötarkastaja – Valittu harrastaja, joka huolehtii vapaaehtoistyönä uusien kätköjen tarkastamisessa tietyllä alueella

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	9
2	TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TOIMEKSIANTAJA	10
3	TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TAVOITE.....	11
4	GEOKÄTKÖILY	11
4.1	Geokätköily Suomessa.....	13
4.2	Erilaiset kätkötyypit	13
4.2.1	Peruskätkö	14
4.2.2	Mysterikätkö	14
4.2.3	Multikätkö	14
4.2.4	Earthcache	14
4.2.5	Geolodju	15
4.2.6	Tapahtumakätköt	15
4.2.7	Wherigo-kätkö.....	16
4.2.8	Harvinaisemmat kätkötyypit	16
5	LUONTOMATKAILU	16
5.1	Satakunta luontomatkailukohteena	17
5.2	Seikkailuaktiviteetit luontomatkailussa	19
5.2.1	Geokätköily seikkailumatkailutuotteena	21
6	TUTKIMUSMENETELMÄT.....	21
6.1	Kvalitatiivinen tutkimus	22
6.2	Haastattelu.....	24
6.2.1	Teemahaastattelu	26
6.3	Benchmarking.....	27
7	AINEISTONKERUU JAANALYSOINTI	28
7.1	Haastattelut	29
7.2	Benchlearning	29
7.3	Sisällönanalyysi analysointimenetelmänä	31
7.3.1	Teoriaohjaava analyysi	34
7.3.2	Teorialähtöinen analyysi	34
7.3.3	Aineistolähtöinen analyysi	35
7.4	Analyysin eteneminen.....	37
7.4.1	Yrittäjien haastattelujen analyysi	38
7.4.2	Harrastajien haastattelujen analyysi	42
7.5	Aineiston kvantifiointi	44
8	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	44

8.1	Haastattelun tulokset.....	44
8.2	Benchmarkinganalyysin tulos.....	53
8.3	Johtopäätökset.....	55
9	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	56
10	POHDINTA.....	58
10.1	Toimeksiantajan palaute	60
	LÄHTEET.....	61
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihealue liittyy luontomatkailuun ja geokätköilyyn. Tarkoituksena on selvittää, miten geokätköilyä voitaisiin käyttää Satakunnan luontomatkailun kehittämisessä. Valitsin aiheen, koska se tuntui kiinnostavalta ja olen itse halunnut kokeilla geokätköilyä jo pitkään. Lisäksi aihe on ajankohtainen Satakunnan Ammattikorkeakoulun Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena, eli lyhyemmin Outdoors Satakunta-hankkeen johdosta. Hankkeen tarkoitus on kehittää Satakuntaa luontomatkailukohteena ja nostaa luontomatkailukohteet kuluttajien tietoisuuteen. (Samk. 2015. Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena. Esite.)

Satakunnan luonto on moninaista ja siksi maakunta tarjoaa otolliset olosuhteet luontomatkailulle. Alueella toimii lukuisia luontomatkailuyrityksiä, jotka tarjoavat omaan ympäristöönsä sopivia luontoaktiviteetteja. Muun muassa Satakunnan kansallispuistot, vesialueet ja merkittävät lintujen tarkkailualueet johdattavat matkailijat aktiviteettien ääreen. (satakunta.fi www-sivut 2016.)

Geokätköily on hyvin kansainvälinen harrastus ja sillä on tuhansia käyttäjiä. Alkuaikojestaan lähtien tähän päivään teknologian kehittymisen myötä geokätköily on kasvattanut suosiotaan ja itse kätköjä on pelkästään Suomessa noin 40 000. Geokätköilyä on jo jonkin verran yhdistetty matkailuun, mutta tämän tutkimuksen tarkoituksena on keskittyä erityisesti Satakunnan luontomatkailuun ja harrastuksen hyödyntämiseen sen puitteissa. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2016.)

Tässä opinnäytetyössä kartoitan haastattelujen ja vertailuanalyysin kautta Geokätköilyn hyödyntämismahdollisuuksia Satakunnan alueella. Kartoittamisen tarkoituksena on saada tietoa ja käytäntöön sovellettavia kehitysehdotuksia alueen yrittäjille, joiden kautta geokätköilyä voidaan käyttää luontomatkailun kehittämiseen.

2 TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TOIMEKSIANTAJA

Opinnäytetyöni toimeksiantaja on Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena-hanke. Hankkeen tarkoitus on tuoda Satakunnan luontoa esille ja hyödyntää sitä luontomatkailussa entistä paremmin sekä luoda yhteinen suunta Satakunnan alueen luontomatkailun kehittämiseksi. Tämä puolestaan lisää myös luontomatkailun puitteissa tapahtuvaa yhteistyötä. Outdoors Satakunta tuo Satakunnan valtakunnalliseen Outdoors Finland- kehitysohjemaan. (Samk. 2015. Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena. Esite.)

Geokätköilyä on aikaisemmin tutkittu paljolti opetuksellisesta näkökulmasta ja sen käyttöä sekä opetuksessa että matkailussa on väitöskirjassaan tutkinut Pirita Ihamäki. ” User experience of Geocaching and its applications to tourism and education” – julkaisussaan Ihamäki tutkii uuden teknologian sovellusmahdollisuuksia inhimilliseen kanssakäymiseen. Ihamäen julkaisun tarkoituksena on välittää tietoa

Tutkijoita ovat kiinnostaneet myös itse geokätköilijät yhteisönä. Sinikka Karjalainen on pro gradussaan keväällä 2015 myös tutkinut geokätköilyä. Tämä kyselynä toteutettu tutkimus tutki geokätköilijöiden yhteisön ja sen hierarkioiden muodostumista. Tutkimuksen tuloksena selvisi, ettei tyypillistä geokätköilijää ole olemassa, sillä harrastajajoukko on keskenään niin erilainen, ettei keskimääräistä harrastajaa voida määrittää.

Tämän lisäksi geokätköilystä on tehty lukuisia opinnäytetöitä monista näkökulmista. Aihetta on tutkittu GPS-järjestelmää ja pelitekniikkaa silmälläpitäen, mutta tutkimuksia on tehty myös matkailullisesta näkökulmasta, esimerkkinä Maarit Kinnusen opinnäytetyö vuodelta 2010 ” Geojästi ja kymmenen komeaa kätköä: geokätkö elämyksen lähteenä” jossa Kinnunen on tutkinut geokätköilyn tuottamia elämyksiä ja niiden laatua.

3 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TAVOITE

Tutkimustehtävänä opinnäytetyössäni on selvittää, miten geokätköilyä voitaisiin hyödyntää Satakunnan luontomatkailussa. Tutkimustehtävään pyritään saamaan vastaus sekä benchmarking analyysin että haastattelujen avulla. Kummatkin näistä metodeista ovat kvalitatiivisia eli laadullisia. Haastattelun avulla pyritään kartoittamaan luontomatkailun ammattilaisten ja geokätköilyn harrastajien näkökulmaa aiheeseen ja vertailuanalyysin kautta selvitetään, miten geokätköilyä on jo hyödynnetty matkailullisesti.

Tutkimuksen tavoitteena on näitä tutkimusmetodeja hyödyntämällä määrittää Satakunnan luontomatkailulle kehitysehdotuksia, joita alueella toimivat yrittäjät voivat hyödyntää käytännössä. Tavoite on myös saada tutkimuksesta konkreettista hyötyä alueen matkailuyrityksille ja tuottaa kehitysehdotuksia, joita voidaan soveltaa käytäntöön.

Opinnäytetyöni teoreettinen viitekehys muodostuu luontomatkailun, geokätköilyn ja vertailuanalyysin teoriasta. Luontomatkailussa erityinen fokus on seikkailuaktiiviteeteilla, joihin tutkittava aihe kuuluu. Luontomatkailun teoriaa ei ole tarkoitus käydä läpi perin pohjin, vaan saavuttaa perustava ymmärrys siitä, mitä luontomatkailu on ja miten paljon sitä harjoitetaan Satakunnan alueella.

Geokätköilyn teoriassa esitellään aktiviteetti lukijalle ja määritellään harrastus tarkemmin. Geokätköily on käyty läpi tarkasti, jotta aktiviteetin erilaiset käyttömahdollisuudet tulevat mahdollisimman kattavasti esille. Geokätköilystä kertovassa osassa kerron myös aktiviteetin harrastusmahdollisuuksista Satakunnassa.

4 GEOKÄTKÖILY

Geokätköilyä voisi yksinkertaisimmin kuvailla aartenetsinnäksi. Kyseessä on ulkoiluharrastus, jonka tarkoituksena on etsiä muiden pelaajien luomia kätköjä GPS-laitteen avulla. Kätkön voi tehdä kuka tahansa, joten lajin harrastaja voi sekä tehdä

kätköjä että etsiä niitä. Seikkailua ja jännitystä tarjoava harrastus on samalla turvallinen, sillä vaikka kätkö itsessään olisikin suhteellisen helpossa paikassa löytää, syntyy itse etsinnästä jännitystä. (Kremer, Pebworth, Taylor & Werner 2010, 4.)

Geokätköily on melko uusi ilmiö, sillä se alkoi yleistyä vasta 2000-luvun alussa, kun Yhdysvaltain presidentti Bill Clinton vapautti GPS-järjestelmän eli satelliitteja hyödyntävän paikannusjärjestelmän yleisön käyttöön. Aikaisemmin vain armeijalle varattu teknologia mahdollisti tarkemman paikantamisen ja näin syntyi geokätköily. (Kremer, Pebworth, Taylor & Werner 2010, 4.)

Kun GPS-järjestelmän käyttö vapautui yleisölle, Tietotekniikkakonsultti Dave Ulmer päätti testata sitä heti muutama päivä sen vapautumisen jälkeen. Hän piilotti suuren ämpäriin Portlandin lähelle metsään. Ämpäri sisälsi säännöt (joiden mukaan löytäjän piti ottaa jotain ja jättää jotain ja kirjata vaihto lokikirjaan), vaihtotavaroita ja lokikirjan. Kätkemisen jälkeen Dave ilmoitti kätkön koordinaatit sci.geo.satellite-nav-uutisryhmässä. Jo vuorokauden kuluttua kätkö oli löydetty muutama kertaan. Kätkön löytäjien tarinat levisivät uutiskanavien ja netin kautta. Pian kätköjä alkoi ilmestyä muuallekin.(Geokätköt.fi 2015.)

Geokätköilyn harrastaminen vaatii rekisteröitymisen geocaching.com-sivustolle, mikäli omaa edistymistään haluaa seurata ja merkitä löytämänsä kätköt löydetyiksi omalla nimimerkillään. Perusjäsenyys on ilmainen ja sen haltija pääsee etsimään lähimmät kätköt kartan avulla. Useimmista kätköistä löytyy lokikirja, johon löytäjät kirjaavat oman nimimerkinsä ja löydön päivämäärän. Tämän jälkeen kätkö asetetaan takaisin paikoilleen ja jatketaan matkaa kohti seuraavaa kätköä. Palvelusta on olemassa myös älypuheliin sopiva sovellus, jonka perusjäsenyys on myös ilmainen. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

Geokätköilyssä on myös muutamia sääntöjä. Jos kätköstä ottaa jotain, tulee tilalle jättää jotakin samanarvoista tai arvokkaampaa. Lisäksi löytö tulee kirjata lokikirjaan ja geocaching.com – sivustolle, jotta pelaaja ja muut harrastajat voivat seurata kätköilijän edistymistä.. Ainoa välttämätön väline geokätköilyyn jäsenyyden lisäksi on GPS- laite tai GPS-ominaisuudella varustettu matkapuhelin. Kätkökohtaisesti varovaisuutta kannattaa noudattaa, sillä geokätköt voivat olla missä tahansa. Kätköä teh-

dessä on hyvä muistaa, ettei suoria mainoksia kätkön yhteyteen ole luvallista laittaa. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

Oma lukunsa ovat niin kutsutut reissaajat, joiden tarkoitus on siirtyä löytäjiensä mukana kätköstä toiseen. Reissaaja voi olla lähes minkäläinen esine tahansa, mutta kaikissa reissaajissa on yks yhteinen tekijä: uniikki seurantakoodi, jonka mukaan sen etenemistä voi seurata geocaching.com-sivustolla. Reissaajaa ei ole pakko liikuttaa, vaan sen voi myös vain kirjata löytyneeksi. Tällöin seuraava kätkön löytäjä saa halutessaan liikuttaa reissaajaa, mutta aiemmin löydön tehnyt saa silti kirjata itselleen löydetyn kätkön. Reissaajia voi ostaa jälleenmyyjiltä ja ne tulee erikseen rekisteröidä geocaching.comissa. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

4.1 Geokätköily Suomessa

Suomeen geokätköilyn toi Kalle Reunanen, joka piilotti Suomen ensimmäisen geokätkön Keravalle 30. syyskuuta 2000. Kätkö on edelleen aktiivinen ja näin Suomen vanhin geokätkö. Sun Gear-kätkön sisältö koostui aurinkolaseista, avaimenperästä, purukumista ja pastilleista.

Ensimmäinen suur tapahtuma Pohjois-Euroopassa järjestettiin Tampereella elokuussa 2011. Vierailijoita osallistui ympäri maailmaa ja tapahtuma keräsi jopa 1500 osallistujaa. Geokätköilyn suosio on kasvanut jatkuvasti ja nykyään Suomessa on jo yli kaksikymmentätuhatta kätköä. (Geokätköt.fi 2015.)

4.2 Erilaiset kätkötyypit

Kätkötyyppiä on erilaisia ja tässä osassa on tarkoitus selvittää kätköjen eroja ja miten niitä voidaan hyödyntää Satakunnan luontomatkailussa. Kätkötyyppien erot liittyvät itseensä kätköön ja joskus kätkön paikkaan. Osa kätkötyypeistä on huomattavasti harvinaisempia, kuin toiset. Jotkut tyypit saattavat olla jopa ainutlaatuisia.

4.2.1 Peruskätkö

Peruskätköt ovat kätkömuodoista yksinkertaisin. Geocaching.com-sivuston mukaan peruskätköt ovat myös alkuperäinen geokätkön muoto. Vaikka kätköjen koko ja muoto voi vaihdella, löytyy jokaisesta tämän tyyppisestä kätköstä vähintään lokikirja. Mitä suurempi kätkö on, sitä suuremmalla todennäköisyydellä sieltä voi löytyä muutakin, esimerkiksi vaihdettavia tavaroita tai reissaajia. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

4.2.2 Mysteerikätkö

Nimensä mukaisesti nämä kätköt sisältävät ratkottavan mysteerin. Kätkö saattaa siis sisältää yhden tai useamman monimutkaisen tehtävän, jotka ratkomalla kätköilijä löytää oikeat koordinaatit. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

4.2.3 Multikätkö

Kätkötyyppi, jossa kätkörasialle päästäkseen on ensin kuljettava kahden tai useamman eri pisteen kautta. Multikätköllä on erilaisia muotoja, mutta yleisin näistä on kätkö, jonka eri pisteet sisältävät vihjeen seuraavan pisteen olinpaikasta ja lopulta paljastavat itse kätkön olinpaikan. Esimerkiksi historiallisella paikalla sijaitseva multikätkö voi kiertää alueen ympäri antaen samalla etsijälleen kierroksen alueella. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

4.2.4 Earthcache

Tämän kätkön toinen nimi on Geokohde. Earthcache on geologisesti mielenkiintoinen paikka, joka opettaa löytäjilleen maapallon ainutlaatuisista geologisista kohteista ja ilmiöistä. Geokohteen vierailija voi tutustua maapallon eri ominaisuuksiin ja prosesseihin sekä oppia uutta muun muassa luonnonvarojen käytöstä. Usein tällaiset kätköt edellyttävät kohteeseen liittyvien tehtävien suorittamista. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

4.2.5 Geolodju

Geolodjut eli letterboxit ovat useimmiten partiolaisten käyttämä kätkötyyppinsä, joita ei etsitä koordinaattien vaan vihjeiden avulla. Joskus yhdestä kätköstä voi olla olemassa sekä geokätkö että geolodju. Lodjuista löytyy usein leimasin, joka ei ole tarkoitettu reissaajaksi, vaan sen avulla rekisteröidään lodjun löytyminen. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

4.2.6 Tapahtumakätköt

Nimensä mukaan tämän kätkötyyppin kätkötköt ovat erilaisia tapahtumia. Tapahtumat järjestävät yleensä paikalliset kätköilijät ja kätköilyorganisaatiot. Tapahtumasta tiedotetaan sen ajankohta ja koordinaatit. Tapahtumien kesto vaihtelee ja kun tapahtuma on pidetty, sen kätkömerkintä arkistoidaan.

Tapahtumia järjestetään myös tiettyjä tarkoituksia varten. Yksi tällaisista on siivous-tapahtuma eli CITO (Cache In Trash Out). Tässä tapahtumassa kätköilijät tukevat ympäristöään siivoamalla ja suojelemalla luontokohteita. CITO-tapahtuma voi tarkoittaa myös esimerkiksi puiden istutusta pelkän ympäristön siivouksen lisäksi.

Tapahtumia luokitellaan myös niiden koon mukaan. Tapahtumasta tulee megatapahtuma, kun osallistujia on yli 500. Tämän kokoluokan tapahtuma tarjoaa usein järjestettyä ohjelmaa koko päiväksi ja sen ympärille liittyy usein muitakin tapahtumia. Megatapahtumia järjestetään usein vuosittain, sillä tällaiset tapahtumat vetävät ihmisiä eri puolilta maailmaa.

Tapahtuman luokittelu muuttuu Gigatapahtumaksi, kun siihen osallistuu yli 5000 henkilöä. Gigatapahtuma on hyvin harvinainen kätkötyyppi. Juuri harvinaisuus houkuttelee osallistujia ympäri maailmaa. Gigatapahtuma muistuttaa ominaisuuksiltaan paljolti megatapahtumaa. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

4.2.7 Wherigo-kätkö

Wherigo-työkalun avulla voidaan luoda GPS-pohjaisia seikkailuja ja ulkona pelattavia pelejä. Näin kätkön metsästyksen voi yhdistää fyysisiä tai virtuaalisia elementtejä kuten hahmoja ja esineitä ja tehdä pelistä entistä hauskemman. Wherigo on erillinen sovellus ja jotta elementtejä voidaan yhdistää geokätköilyyn, pitää GPS-laitteen tukea wherigoa. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

4.2.8 Harvinaisemmat kätkötyypit

Geocaching HQ –kätkö on kätkö, joka sijaitsee Seattlessa, geokätköilyn päämajassa. Tämän kätkön kirjatakseen kätköilijän tulee vierailla itse päämajassa ja sopia vierailu etukäteen. Etukäteisilmoittautumisella pyritään välttämään suuria ruuhkia päämajassa ja pitämään se toimintakykyisenä.

GPS Adventures Maze Exhibit -kätkö tarkoittaa osallistumista GPS Adventures Maze Exhibit -näyttelyyn tai alueelliseen versioon tällaisesta näyttelystä. Nämä näyttelyt luodaan geokätköilystä ja GPS- teknologiasta kertomista varten

Lab-kätköt ovat kokeellinen kätköryhmä, jotka ovat peräisin geokätköilyn päämajan laboratoriosta. Nämä kätköt ovat kokeellisella tasolla ja niiden löytäminen edistää geokätköilyä. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2015.)

5 LUONTOMATKAILU

Jorma Hemmi määrittelee teoksessaan ” Matkailu, ympäristö ja luonto” luontomat- kailun luonnonympäristössä tapahtuvaksi matkailuksi, joka pyrkii kestäväan kehityk- seen esimerkiksi ottamalla huomioon matkakohteen kantokyvyn. Määritelmässä luonto on raaka-aine ja resurssi, jonka matkailukäyttö on kestävä ja tähtää mahdolli- simman vähäisiin ympäristövaikutuksiin. (Hemmi, J. 2005, 333.)

Löyhimminkin luontomatkailun voi määrittellä toteamalla, että luontomatkailu on kaikkea luontoon kohdistuvaa matkailua. Rajatumpi käsitys luontomatkailusta taas määrittelee luontomatkailun luonnonympäristössä tapahtuvaan ja siihen keskittyvän matkailuun ja sinne sijoittuviin lihasvoimilla toteutettaviin aktiviteetteihin. (Renfors, S-M. 2015, 11.)

Edeltävien määritelmien perusteella voidaan siis todeta, että luontomatkailu on matkailua, joka kohdistuu luontoon ja jonka pääfokus on ympäristössä ja siellä toteutettavissa aktiviteeteissa. Näin ollen esimerkiksi melonta, retkeily, pyöräily ja kalastus ovat keskeisiä aktiviteetteja luontomatkailussa.

Hemmi toteaa, että matkailijan luontosuhde muodostuu emotionaalisten eli tunteisiin perustuvien ja kognitiivisten eli tietoihin perustuvien tekijöiden lisäksi matkailijan omista käytännön taidoista ja hänen kokemuksensa matkan aikana ja sen jälkeen. Matkailijan kokemus ei siis ole täysin matkanjärjestäjän hallittavissa. Kuitenkin kehittelemme luontomatkailua, meidän on hyvä ymmärtää suhdetta matkailijan ja luonnon välillä. Nykyajan kaupungistuneen ihmisen suhde luontoon on useimmiten tunneperäinen, sillä kaupungissa elävälle ihmiselle ei synny fyysistä tai biologista suhdetta luontoon kuten esimerkiksi alkuperäiskansoilla, joiden suhde luontoon oli usein symbioottinen. (Hemmi, J. 2005, 319-320.)

Vaikka luontomatkailun yhteydessä usein puhutaan kestävydestä, ei käsitettä tulisi sekoittaa kestäväan matkailuun. Hemmin mukaan kestävä matkailu on enemmän suunta, johon matkailua tulisi kehittää, kuin matkailun muoto. (Hemmi, J. 2005, 334.)

5.1 Satakunta luontomatkailukohteena

Satakunta on maakunta Lounais-Suomessa. Alueen suurimmat kaupungit ovat Pori ja Rauma. Satakunta on merkittävä alue monella tapaa. Kulttuuria on tarjolla monella tapaa, yhtenä vaihtoehtona kaksi UNESCO:n maailmanperintökohdetta, Vanha Rauma ja Sammallahden mäki. Satakunnasta löytyy myös erilaisia tehtaita, jotka pitävät alueen työllisyyttä yllä. (Satakunta.fi www-sivut 2016.) Luontomatkailu on yksi Sata-

kunnan suurimpia valtteja monimuotoisen ja puhtaan luontonsa vuoksi. Selkämeren kansallispuisto tuo alueelle uusia kehitysmahdollisuuksia luontomatkailuun. Lisäksi alueella on paljon luonnossa sijaitsevia mökkejä, joka osaltaan tukee luontomatkailun vetovoimaa. Alueella on jo muutama kärkikohde: Jämi ja Yyteri. Kehitettäviä kohteita ovat muun muassa jo mainittu Selkämeren kansallispuisto, Kokemäenjoki ja Pyhäjärvisuoto. Aktiviteettejakin Satakunnassa tarjotaan esimerkiksi melonnan ja eläinten ja lintujen katselumatkojen merkeissä. (Renfors 2015, 8-10.)

Satakunnan alueella on kolme eri puolille maakuntaa sijoittuvaa kansallispuistoa, Selkämeren kansallispuisto, Puurijärven ja Isosuon kansallispuisto sekä Kauhaneva-Pohjankankaan kansallispuisto, josta osa ulottuu Etelä-Pohjanmaan alueelle. Keskenään erilaiset kansallispuistot luovat elämyksiä luonnosta kiinnostuneille ja tarjoavat kävijöilleen ainutlaatuisia luonnon elementtejä. Kansallispuistossa vierailija voi tarkkailla lintuja, retkeillä luonnossa tai lähteä merelle ja saaristoon tutustumaan Satakunnan matkailun kannalta hyvin oleelliseen Selkämereen. (Satakunta.fi www-sivut 2016.)

Geokätköillä tällaisilla alueilla on syytä muistaa, että tietyillä suojelualueilla on usein sääntöjä siitä, miten luonnossa tulee käyttäytyä suojelukohteen säilymistä varten. Koska geokätköilyn yksi peruseriaatteista on suojella luontoa ja pyrkiä toimimaan niin, ettei vahinkoa ympäröivälle luonnolle aiheudu, on tärkeää pyrkiä noudattamaan alueen erityissääntöjä sekä kätkeä piilottaessa että kätkeä etsiessä. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2016.)

Suojeltujen luonnonalueiden lisäksi Satakunnan vesistöt tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia luontomatkailuun. Alueen järviä ja jokia voi tutkia meloen tai viettää aikaa kalastaen. Alueen suurin vesistö, Selkämeri tarjoaa elämyksiä saaristossa, jossa voi esimerkiksi vieraila Kylmäpihlajan majakkasaassa. Lisäksi Satakunnassa on hyviä uimarantoja, kuuluisin niistä Yyteri. Talvisin vesistöjä voi hyödyntää pilkkimällä tai liikkua jäällä luistellen tai hiihtäen. (Satakunta.fi www-sivut 2016.)

Satakunnassa on myös lukuisia urheilu- ja retkeilyreittejä, joita pitkin luontoon voi tutustua. Reittejä on moneen tarkoitukseen, luontopolkuja rauhallisempaan menoon ja metsäreittejä patikointiin mieltäneille. Myös näköaloista kiinnostuneille on silmän-

ruokaa tarjolla esimerkiksi Yyterin luontopolulla. Retkeily sopii monenlaisille matkailijoille ja sitä voi harrastaa ympäri Satakuntaa. (Satakunnan matkailuportaali www-sivut 2016.)

Geokätköjä on monien retkeilyreittien varrella, sillä ne ovat otollisia paikkoja harrastukselle. Lisäksi kohde on vetovoimaisempi jos alueella on monia kätköjä, joten on myös kätkön kannalta hyvä, että sen lähistöllä on muutama muukin kätkö. Luontopolut myös usein sijoittuvat alueelle, jossa on tärkeitä nähtävyyksiä ja luonnonilmiöitä. Geokätköily hyödyntää paikallisia erikoisuuksia ja nähtävyyksiä, joten monet kätköjen tekijät ovat tarttuneet tilaisuuteen ja piilottaneet kätköjä polkujen varteen. Joillain alueilla, kuten esimerkiksi Rauman saariston Nurmeksessa, kätköjä on polkujen varrella, sillä maaston häiritsemisen ja suojelualueen sääntöjen vuoksi kätköjä ei saa piilottaa luontoon. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2016.)

Satakunnassa luontomatkailu tavoittelee asiakkaikseen sekä kotimaisia että kansainvälisiä matkailijoita. Satakunnan luontomatkailu käsittää jo nyt monipuolisia aktiviteetteja ympäri aluetta, mutta yhteinen linja puuttuu. Siksi nyt onkin tärkeää koota erilliset osat kokonaisuuksiksi joihin myös tämän opinnäytetyön aihepiiri kuuluu. (Renfors 2015, 11.)

5.2 Seikkailuaktiviteetit luontomatkailussa

Seikkailuaktiviteetit ja luontomatkailu kulkevat käsi kädessä, sillä Adventure Travel Trade (ATTA) määrittelee luonnon yhdeksi seikkailumatkailun kolmesta kriteeristä. ATTA:n mukaan seikkailumatka pitää sisältää vähintään kaksi kolmesta pääkriteeristä, fyysisen aktiviteetin, luonnollisen ympäristön tai kulttuuriseen kokemuksen. Vaikka kaksi edellä mainituista ominaisuuksista riittää, kaikkiin kolmeen kategoriaan yltävä matka on matkailijalle antoisin. Seikkailumatkailu voi olla sekä kansainvälistä että kotimaassa tapahtuvaa. (UNWTO 2014, 10.)

Ralf Buckley määrittelee kirjassaan ”Adventure Tourism” seikkailumatkailun ohjauksi kiertomatkakoiksi, joissa pääaktiviteetti sijoittuu ulkoilmaan ja luonnonympäristöön. Buckleyn mukaan seikkailumatka myös tarvitsee erikoisvarusteita ja on asiak-

kaille jännittävä kokemus. Asiakkaiden ei toki itse tarvitse välttämättä käyttää tai ohjata välineitä, vaan heidän ohjaajansa voi hoitaa sen puolen aktiviteetista asiakkaan ollessa esimerkiksi matkustajana koiravaljakossa. (Buckley, R. 2006, 1.)

Usein seikkailumatkailu sijoittuu paikkoihin, joita on kohdannut poliittinen tai maantieteellinen kriisi, kuten Pohjois-Korea tai Japani. Syy tähän on usein massaturismin väheneminen, sillä seikkailumatkailijat etsivät aitoja kokemuksia ja kohteita, joihin massaturismi ei sillä hetkellä suuntaudu. Seikkailumatkailun pariin hakeutuvat matkailijat tuovat usein massaturismia enemmän rahaa kohteeseensa. Juuri massatuotannosta pois pysyminen tuo tuoton paikallisille yrityksille, sillä usein suosittuihin matkakohteisiin suuntautuvan valmismatkan tuotoista suurin osa jää matkailijan lähtömaahan, koska usein paketit käyttävät lähtömaan palveluja pakettiensa rakennuksessa. Seikkailumatkailijat taas käyttävät mieluummin paikallisia palveluja, sillä kuten aiemmin ilmaistiin, yksi seikkailumatkan arvoa lisäävistä komponenteista on kulttuurillinen elämys. Tämän lisäksi seikkailumatkailu saa kohteen kiinnittämään huomiota kestävään kehitykseen, sillä kohteet tiedostavat menettävänsä matkailijat toiseen kohteeseen, mikäli paikallisia liikkeitä ja luonnonsuojelua ei tueta. (UNWTO 2014, 10-11.)

Seikkailumatkailu jakaantuu kahteen osaan: koviin seikkailuihin ja pehmeisiin seikkailuihin (hard and soft adventures). Se, onko kyseessä kova, vai pehmeä seikkailu määräytyy pääaktiviteetin mukaan. Joskus aktiviteetteja on kuitenkin hankala jakaa kategorioihin ja nämä aktiviteetit, esimerkiksi festivaalille osallistuminen jäävät usein ilman kategoriaa. Aktiviteettien seikkailullisuus riippuu usein matkailijasta itsestään. Ihmiset kokevat asioita eri tavalla, esimerkiksi revontulien katselu on aivan toisenlainen elämys suomalaiselle kuin ulkomaalaiselle asiakkaalle. (UNWTO 2014, 12.)

Vaikka itse seikkailumatkailun käsitteen rajaaminen on hankalaa, sen ydinaktiviteetit on melko helppo määritellä. Esimerkiksi monipäiväinen maastopyöräilyretki, jonne matkanjärjestäjä tuo välineet ja jonka pääasiallinen aktiviteetti on itse maastopyöräily eikä esimerkiksi matkan varrella näkyvät maisemat. Asiakkaalla ei välttämättä tarvitse olla aikaisempaa kokemusta vastaavasta aktiviteetistä. Tällainen matka on hyvin tyypillinen seikkailumatka. Muita seikkailumatkailuun usein liitettyjä aktiviteetteja

ovat muun muassa kuumailmapalloonnot, kalliokiipeily, vuorikiipeily, lumilautailu, sukellus, koskenlasku ja laskuvarjohyppääminen. (Buckley, R. 2006, 2.)

5.2.1 Geokätköily seikkailumatkailutuotteena

Tuotteella voidaan tarkoittaa materiaalista tuotetta, palvelua, kohdetta, henkilöä tai paikkaa. Tuote voi myös olla materiaalisen tuotteen ja palvelun yhdistelmä. (Bisht, N.S., Belwal, R. & Pande, S. 2010, 30.) Tässä tuote on palvelu, mutta toki toteuttaja voi myös liittää tuotteeseensa materiaalisen tuotteen esimerkiksi matkamuiston muodossa. Näin ollen seikkailumatkailutuotteella tarkoitetaan matkailutuotetta, joka hyödyntää seikkailuaktiviteettia keskeisenä osana tuotettaan. Esimerkiksi tuote, jossa pääaktiviteetti on koskenlasku, mutta joka sisältää majoitukset, ruokailut ja välineet on matkailutuote. Yllä olevien määritelmien perusteella geokätkö sopii seikkailukohteeksi loistavasti, sillä usein se täyttää jopa kaikki kolme seikkailumatkailukohteen määritelmää: kätkö sijoittuu luonnon ympäristöön, usein sisältää jonkin kulttuurisen perustelun olinpaikkaansa ja vaatii fyysistä aktiviteettia löytyäkseen. Näin geokätköilyn ympärille rakennettu tuote täyttäisi seikkailumatkailutuotteen määritelmän.

Esimerkiksi tietyn maamerkin, vaikkapa Kolin kansallispuistossa sijaitsevan kätkön etsiminen vaatisi fyysistä toimintaa, sijoittuisi luontoon ja paikasta riippuen sisältäisi kulttuurisia komponentteja. Monet geokätköt sijaitsevat kulttuurisesti merkittävien kohteiden luona ja merkintä siitä on kätkön kuvauksessa. Usein jopa kätkön nimi heijastelee sen kulttuurillisia juuria.

6 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytetään kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Varsinainen tutkimus toteutetaan teemahaastatteluna, johon haastatellen luontomatkailevan ja geokätköilyn asiantuntijoita.

Valitsin kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän, koska tarkoitus oli kartoittaa geokätköilyn hyödyntämismahdollisuuksia Satakunnan luontomatkailevissa, joten on tärkeää

keskittyä laadulliseen aineistoon. Tutkimuksessa halusin selvittää Satakunnan alueen matkailuyrittäjien sekä geokätköilyä harrastavien henkilöiden tarkka mielipide geokätköilyn hyödyntämisestä ja Satakunnan alueen luontomatkailusta. Tiedot keräsin tietyltä ryhmältä, sillä tarkoitus oli saada tarkkoja mielipiteitä aiheesta niiltä tahoilta, joita tutkittava aihe eniten koski. Pääaineistonkeruumenetelmä oli teemahaastattelu, jotka toteutettiin yksityishaastatteluina. Tämän lisäksi käytin vertailuanalyysiä tuomaan lisäsyvyyttä tuloksiin.

6.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivinen, eli laadullinen, tutkimus yksinkertaisimmin sanottuna keskittyy usein numeroiden sijaa sanoihin ja niiden tarkoitukseen. Tämä tutkimustyyppi sisältää siis enemmän datan sisällön analysointia, kuin määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. (Hammersley, M. 2013, 1-3.)

Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen eli yleensä määrälliseksi mielletyn tutkimuksen eroa on hankala selkeästi määrittää ja varsinkin käytännön tutkimuksessa karkeista määritelmistä ei ole paljonkaan apua, vaan ne lähinnä vetävät yleislinjoja, joiden mukaan tutkija päättää, mitä tutkimusmuotoa käyttää. Eroja on korostettu tutkimuskäytänteissä ja periaatteellisissa kysymyksissä. Nämä lähestymistavat eivät suinkaan ole toistensa vastakohtat, vaan niitä voidaan käyttää täydentämässä toisiaan. Riippuen tutkimuksesta ja sen tavoitteista, molempia lähestymistapoja voidaan käyttää rinnakkain täyttämässä erilaisia tutkimuksen kannalta oleellisia tarpeita. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008, 131–133).

Vaikka näiden kahden välille selvän rajan vetäminen on vaikeaa, on kvalitatiivisella tutkimuksella silti sille ominaisia piirteitä. Kvalitatiivinen tutkimus on kokonaisvaltaista ja sen aineisto pyritään keräämään luonnollisissa tilanteissa. Tämän lisäksi kvalitatiivinen tutkimus käyttää usein tiedon keruun välineenä ihmistä mieluummin kuin esimerkiksi täytettäviä testejä, jotta saatu aineisto olisi mahdollisimman syvällistä. Tällaisia testejä voidaan käyttää ihmisiltä hankitun tiedon täydentämiseksi, mutta suurin painoarvo kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tutkijan omiin ja muiden kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta tehtyihin havaintoihin. Kvalitatiivinen tutkimus

myös käyttää induktiivista analyysia, jossa sen sijaan, että testattaisiin jotakin teoriaa, etsitään vastauksia tutkimalla kerättyä aineistoa mahdollisimman tarkasti. Kvalitatiivinen tutkimus myös suosii tutkimuksessa metodeja, joilla tutkittavat pääsevät ääneen kuten esimerkiksi haastattelun kautta. Tutkittavat myös valitaan tutkimuksen tarkoitukseen sopivasti, kuten esimerkiksi tiettyyn teemaan keskittyvään tutkimukseen valitaan tutkittavaksi joukoksi teeman kanssa työskenteleviä ihmisiä. Laadullisen tutkimuksen tutkimussuunnitelma saattaa myös muotoutua tutkimuksen edetessä. Tärkeää on muistaa, että kvalitatiivisessa tutkimuksessa tulee pyrkiä käsittelemään tapauksia uniikkeina ja tehdä tulkinnat sen mukaan. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013, 164.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen tavoite on kuvata todellista elämää. Kvalitatiivinen tutkimus on kvantitatiivista parempi tällaisessa tehtävässä, sillä se kykenee kuvaamaan moninaista todellisuutta tehokkaammin. Kvalitatiivista tutkimusta tehtäessä tulee muistaa, että kaikki tutkittavat tapahtumat vaikuttavat toisiinsa, eikä niitä sen vuoksi kuulu tarkastella selkeästi eri osinaan vaan lähestymistavan pitää siis olla mahdollisimman kokonaisvaltainen. Tämä vaikuttaa myös tutkijaan. Tutkijan tulee pyrkiä objektiivisuuteen, mutta koska tutkittava tieto sulautuu yhteen tutkijan kanssa, saattaa se olla hankalaa. Tämän vuoksi kvalitatiivisen tutkimuksen voimin yleensä löydetään tai paljastetaan tietoa sen sijaan että tietoa yritettäisiin todentaa. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008, 157.)

Sen lisäksi että kvalitatiivisessa tutkimuksessa tapauksia tulee käsitellä ainutlaatuisina, tulee myös kohdejoukko valita tutkimuksen tarkoitukseen sopivaksi. Tämän tapaisessa tutkimuksessa suositaan ihmistä tiedonkeruuvälineenä, joten on tärkeää esimerkiksi tämän tutkimuksen kannalta valita aihepiirin asiantuntijoita osallisiksi tutkimuksiin. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008, 160.)

Kvalitatiivinen tutkimus voidaan jakaa neljään pääkiinnostuksen aiheeseen: kielen piirteet, säännönmukaisuuksien etsiminen, tekstin tai toiminnan merkityksen ymmärtäminen ja reflektio eli omien kokemusten arviointi uusien oivallusten löytämiseksi. Tämä neljään tyyppiin jakaminen on hyvin karkea jaottelu ja jokaista päätyyppiä voidaan tarkentaa. Tämä on kuitenkin vain yksi tapa luokitella kvalitatiivista tutki-

musta ja kuten sen luonteeseen kuuluu, jokainen tutkija tekee tutkimuksestaan omanlaisensa. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008, 161.)

Edellisen perusteella kvalitatiivinen tutkimus sopii tähän opinnäytetyöhön, sillä kuten kvalitatiivisen tutkimuksen piirteisiin kuuluu, tutkimus toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluna, jossa keskiössä olivat haastateltavat ja heidän vastauksensa muodostivat aineiston, jonka pohjalta johtopäätökset tehtiin. Näin ollen tutkimuksessa tärkein osa on tutkimuksessa haastateltujen kanssa käydyt keskustelut. Johtopäätöksiin päädyttiin aineistolähtöisen päättelyn kautta, joka myös tukee kvalitatiivista tutkimusta. Koska haastatteluun valittiin geokätköilyn ja luontomatkailun asiantuntijoita, sopi kvalitatiivinen tutkimus tarkkaan valitun kohderyhmänsä vuoksi opinnäytetyöhön.

Sen lisäksi, että tutkimus on kvalitatiivinen, on se myös kartoittava. Kartoittavalla tutkimuksella tarkoitetaan tutkimusta, jonka tarkoitus on joko etsiä uusia näkökulmia ja ilmiöitä, tutkia vähemmän tunnettuja ilmiöitä tai kehittää uusia hypoteeseja. Tämä opinnäytetyö on kartoittava, sillä se tutkii vähemmän tunnettua ilmiötä, geokätköilyä. Vaikka geokätköily on lähiaikoina saavuttanut enemmän sijaa ihmisten tietoisuudessa, sen käyttö liiketoiminnassa on vähemmän tutkittu aihe. Tämä opinnäytetyö pyrkii selvittämään, miten geokätköily voitaisiin yhdistää Satakunnan luontomatkailuun. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013, 138.)

6.2 Haastattelu

Haastattelu on tutkimusmetodi, jossa henkilöiltä kysytään mielipiteitä tutkitusta aiheesta ja jossa tieto kerätään puhutussa muodossa. Tutkijan tehtävä on välittää vastaajan tunteet, ajatukset ja kokemukset tuloksiin. Haastattelija voi lähestyä vastauksia monesta eri näkökulmasta, mutta usein suora lähestymistapa, jossa tutkija kysyy suoraan haastateltavan mielipiteitä, toimii parhaiten haastattelutilanteessa. Haastattelu on sosiaalinen tilanne, jossa molemmat osapuolet saavat lyhyen kuvauksen toisen elämysmaailmasta ja ajatuksista. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 41.)

Äkkiä katsottuna haastattelu saattaa vaikuttaa pelkästään keskustelulta. Haastattelu eroaa tavallisesta keskustelusta kuitenkin siten, että se tähtää informaation hakemiseen, jolloin haastattelulla pitää olla ennalta määrätty tarkoitus. Keskustelu myös usein rönsyilee muihin aiheisiin, mutta haastattelussa haastattelijan vastuulla on pitää keskustelu aiheessa ja ohjata luonnollinen juttelu aina takaisin pääaiheeseen. Haastattelijan tulee myös ylläpitää vastaajan motivaatiota vastata kysymyksiin. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 42-43.)

Joustavuutensa takia haastattelu sopii tutkimusmuotona moneen tarkoitukseen. Kielellisessä vuorovaikutuksessa haastattelusta on mahdollista saada esille vastaajien motivaatio vastausten takana esimerkiksi pyytämällä haastateltavien esittämiin mielipiteisiin perusteluja. Näin kerätty tieto tuottaa monipuolisempia vastauksia. Hyvien puolien lisäksi haastattelussa on myös ongelmansa: Usein tulosten analysointi on haastavaa ja se saattaa sisältää virheellisiä lähteitä. Virheellisillä lähteillä tässä tapauksessa tarkoitetaan haastateltavia henkilöitä: Kun haastattelun tulokset riippuvat vastaajista, välittyvät vastaajien omat tiedot tutkimukseen, jolloin faktat saattavat olla virheellisiä. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014, 34-35.) Tilanteessa, jossa haastateltavan faktatietoa on syytä epäillä, jää todellisen ja tärkeän tiedon poiminen aineistosta tutkijan harteille. Tutkijan tulee siis olla lähdekriittinen myös aineiston keruussa.

Tutkimushaastattelulla on monia eri lajeja. Usein lajeja erottaa strukturoinnin määrä, jolloin lomakehaastattelu on hyvin strukturoitu haastattelun muoto. Muita muotoja ovat strukturoimaton haastattelu, puolistrukturoitu haastattelu, teemahaastattelu, syvähaastattelu ja kvalitatiivinen haastattelu. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014, 43-44.) Tässä opinnäytetyössä käytetty teemahaastattelu on lajiltaan puolistrukturoimaton ja sopii opinnäytetyön aiheeseen, sillä tutkimuksella on hyvin tarkka tema. Puolistrukturoitu haastattelu taas on paras vaihtoehto tutkimuksen kannalta, sillä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita haastateltavien omista ajatuksista, ja halutaan tuoda esille heidän näkökantansa heidän omilla sanoillaan. Kokonaan strukturoitu haastattelu ei olisi antanut tälle tarpeeksi tilaa ja toisaalta kokonaan vapaa haastattelu ei olisi pysynyt tutkimuksen pääteemojen sisällä. Tästä syystä puolistrukturoidulla teemahaastattelulla saadut tulokset vastasivat parhaiten tutkimusongelmaan.

6.2.1 Teemahaastattelu

Teemahaastattelulla tarkoitetaan haastattelua, jonka kysymykset ovat kaikille samat, mutta niiden sanamuotoa voi muuttaa. Teemahaastattelun aihe on jo valmiiksi valittu, mutta haastateltavat voivat vastata kysymyksiin vapaasti. Nimensä mukaisesti teemahaastattelu etenee tiettyjen teemojen mukaan, eikä se aseta oikeastaan muita rajoja esimerkiksi haastateltavien määrän suhteen. Teemahaastattelussa eri ihmisten tulkinnat asioista pääsevät paremmin esille kuin strukturoidummassa menetelmässä. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014, 47-48.)

Haastattelumuotona teemahaastattelu sijoittuu kahden ääripään, lomakehaastattelun ja syvähaastattelun, väliin, joten siinä voi olla piirteitä molemmista. Teemahaastattelu on lomakehaastattelua avoimempi ja siksi lähellä syvähaastattelua. Lomakehaastattelua käytetään usein kvantitatiivisen tutkimuksen tiedonkeruussa, sillä sen tulokset ovat helposti määritettävissä esimerkiksi lukuina. Lomakehaastattelun kaikki kysymykset voivat olla jäsenettyjä ja jokaisella kysymyksellä on oltava perustelu tutkimuksen teoriassa. Teemahaastattelu voi siis olla jäsenelty, mutta sen kysymykset eivät välttämättä sitoudu lomakehaastattelun lailla teoriaan. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 74-75.)

Teemahaastattelu on usein lähempänä syvähaastattelua, joka on täysin strukturoimaton. Tällainen myös avoimeksi haastatteluksi kutsuttu tiedonkeruutapa on lähempänä keskustelua kuin haastattelua. Syvähaastattelussa kysymykset ovat avoimia ja ainoa määriteltävä asia on keskusteltava ilmiö. Pelkät avoimet kysymykset eivät toki syvähaastattelua tee, vaan haastattelutyypille ominaisesti haastatteliija rakentaa loput haastattelun kysymykset saatujen vastauksien mukaisesti. Avoimessa haastattelussa kysymyksien tulee myös liittyä käsillä olevaan aiheeseen, mutta tutkimuksen viitekehys ei vaikuta niihin. Viitekehysten tarkoitus on lähinnä auttaa tutkijaa ymmärtämään ilmiötä, jolloin tutkijan omat kokemukset ja kommentit ovat sallittuja. Haastattelutilanteessa tutkijan tulee pitää keskustelu tutkittavassa ilmiössä, mutta annettava haastateltavan puhua vapaasti. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 75-76.)

Kuten aikaisemmin mainittiin, teemahaastattelua valmisteltaessa ei tehdä välttämättä yksityiskohtaisia valmiita kysymyksiä, vaan ennemminkin laaditaan teemaluettelo.

Haastattelujen edetessä teema-alueita tarkennetaan kysymyksillä, mutta teemat ovat haastattelijalla mukana tilanteessa muistilistana. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014, 66-67.)

Vaikka teemahaastattelussa ei käyttäisikään valmiiksi laadittuja kysymyksiä, ei siinä silti voi kysyä mitä tahansa mieleen juolahtaa, vaan on pyrittävä tutkimustehtävän ja tutkimuksen tarkoituksen kannalta merkittäviin tuloksiin. Etukäteen valitut teemat määräytyvät tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen mukaan, muuta niiden alle määriteltujen kysymysten suhde teoriaan vaihtelee haastattelun avoimuuden mukaan. Hyvin avoimessa teemahaastattelussa sallitaan myös kokemuseräiset havainnot, kun taas suljetumpi haastattelu pitäytyy tiukasti siinä, mitä aiheesta jo tiedetään. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 75.)

Tässä opinnäytetyössä käytettiin siis teemahaastattelua, johon määritettiin yläteemat, luontomatkailu, geokätköily ja luontomatkailun kehittäminen. Teemojen alle määriteltiin aihealueeseen liittyviä kysymyksiä, jotka ohjasivat haastattelujen kulkua. Haastattelujen aikana kysyttiin tarkentavia kysymyksiä, jos tarvetta ilmeni. Haastattelurunkoja oli kaksi, toinen luontomatkailun ammattilaisille (LIITE 1) ja toinen geokätköilyn harrastajille (LIITE 2). Valitsin työhön teemahaastattelun, sillä se sopi parhaiten tutkimustehtävääni. Tavoitteena oli selvittää, miten geokätköilyä voitaisiin hyödyntää Satakunnan luontomatkailun kehittämisessä ja ainakin osalle vastaajista ilmiö oli tuntematon. Tämän vuoksi puolistrukturoitu haastattelumalli tuntui sopivalta, sillä se salli vastaajille helpotukseksi valmiiden kysymysten laatimisen ja vapaamman ilmaisun kysymyksiin vastatessa.

6.3 Benchmarking

Benchmarking – eli vertailuanalyysissä yrityksen omia tuotteita ja kaupallisia palveluja verrataan edelläkävijä- tai kilpailevien yritysten vastaaviin tuotteisiin ja palveluihin omien parantamiseksi. Benchmarking on kehitysmalli, jonka kautta voidaan ottaa mallia muista pienemmillä kuluilla, kuin keksiä asioita uudelleen. (Niva & Tuominen 2005, 5.)

Benchmarkingia on neljää eri lajia. Strategisessa benchmarkkauksessa vertaillaan strategisia valintoja joko oman yrityksen sisällä tai sen ulkopuolella. Tästä voi syntyä ideoita, jotka aikaisemmin eivät ole nousseet esille. Strategioiden kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää prosessin muiden vaiheiden kannalta. Tuotteen benchmarkkauksessa taas yrityksen tuotetta verrataan kilpaileviin tuotteisiin uusien kehitysideoiden saavuttamiseksi. Joskus tällaisen lähestymistavan kautta voidaan saada tuotekehitysideoita jopa oman alan ulkopuolelta. Myös prosesseja voidaan vertailla. Prosessin benchmarkkauksen kautta voidaan saavuttaa suurempia tuloksia, kun huomio suunnataan koko prosessiin eikä vain sen osasiin. Koko prosessin vertailu voi olla hankalaa ja kallista, joten on tärkeää tunnistaa avaintekijät prosesseissa ja suunnata huomio niihin. Viimeinen benchmarking- tyyppi on kilpailukyvyn vertailu. Kilpailukyvyn vertailuanalyysi ottaa huomioon myös prosesseja pyörittävät työntekijät. (Niva & Tuominen 2005, 12 – 15.)

Yksi benchmarkingin muoto on benchlearning, jonka avulla yritys voi oppia toisilta saman alan yrittäjiltä hyödyllisiä toimintamalleja ja soveltaa niitä omiin tuotteisiinsa tai vaihtoehtoisesti kerätä tietoa siitä, miten menestynyt oma yritys on verrattuna muihin alan toimijoihin. (Social Enterprise Works 2016.)

Tässä tutkimuksessa on käytetty benchlearning-metodia, sillä Satakunnassa ei toistaiseksi ole puhtaasti geokätköilyyn keskittyvää tuotetta. Koska tutkimus on kartoittava, otetaan huomioon muiden samalla alalla operoivien toimijoiden tuotteet ja yritetään ottaa oppia heidän tuotteistaan ja sovelletaan opittua Satakunnan luontomatkailuun. Tämän analyysin ja haastattelutulosten perusteella tehdään sitten kehitysehdotuksia alueella jo toimiville luontomatkailuyrityksille. (Niva & Tuominen 2005, 12 – 15.)

7 AINEISTONKERUU JAANALYSOINTI

Aineistoa tutkimukseen kerättiin kahdella tavalla, haastattelemalla ja benchlearningia käyttämällä. Aineisto kerättiin noin neljän kuukauden mittaisen ajanjakson aikana, jolloin suoritettiin kaikki 8 haastattelua ja benchlearninganalyysi.

7.1 Haastattelut

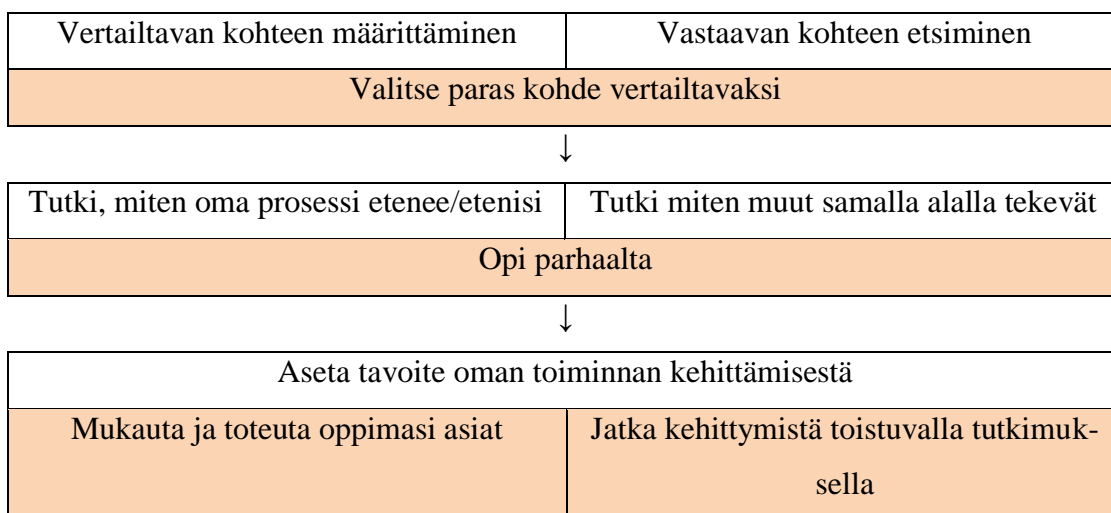
Haastateltaviksi valittiin sekä luontomatkailua ammatissaan hyödyntäviä henkilöitä että geokätköilyn harrastajia, jotta lajista ja sen luontomatkailullisista mahdollisuuksista saataisiin mahdollisimman laaja kuva. Haastateltavat ammattilaiset valittiin mahdollisimman laaja-alaisesti Satakunnan alueelta, jotta alueelliset erilaisuudet tulevat mukaan tutkimukseen. Yrityksiä ja harrastajia haastateltiin neljää tahoja kummastakin ryhmästä.

Ensimmäiseksi haastateltavia lähestyttiin sähköpostitse. Viestissä kerrottiin kuka opinnäytetyön tekee ja kenelle, sekä työn tavoite, ja tiedusteltiin halukkuutta osallistua haastatteluun. Haastatteluun suostuneille lähetettiin valmiit kysymykset (Liite 1 ja 2) ja hanke-esitys. Ajan ja paikan valinta sovittiin kummankin osapuolen aikataulun mukaisesti. Haastatteluista kaikki tehtiin kasvotusten kahta lukuun ottamatta. Olosuhteiden pakosta nämä haastattelut toteutettiin puhelimen ja skype-palvelun avulla.

Itse haastattelutilanne nauhoitettiin. Tilanne eteni valmiiden kysymysten pohjalta, mutta tarvittaessa haastattelija tarkensi kysymyksiä. Haastattelutilanteen jälkeen nauhoitetut haastattelut litteroitiin eli muunnettiin kirjalliseen muotoon analyysia varten.

7.2 Benchlearning

Benchlearning on osa vertailuanalyysia, jossa etsitään tuotteita, joista toteuttava kohde voisi oppia hyviä toimintatapoja. Tätä varten etsittiin keinoja, joilla geokätköilyä on hyödynnetty muualla, jotta saavutettaisiin uusia tapoja hyödyntää harrastusta Satakunnan luontomatkailussa. Geokätköilyä on hyödynnetty matkailun saralla verrattain vähän, joten vertailtavan kohteen löytäminen oli haastavaa. Analyysin vaiheet on kuvattu kuviossa 1. Vaikka kyseisen kuvion mukainen analyysi yleensä on sovellettavissa benchmarkingiin, on sitä tässä tutkimuksessa käytetty benchlearningin välineenä, sillä prosessi on hyvin samankaltainen, mutta ei yhtä syvälinen.

Kuvio 1. Benchmarking analyysin eteneminen vaiheittain (Niva & Tuominen 2005, 60.)

Ensimmäisessä vaiheessa määritettiin vertailtava tuote ja sen pääelementit: geokätköilyä hyödyntävä matkailutuote. Tuotteen pääelementtejä tulisi olla geokätköilyn käyttö ja matkailuun suuntautuminen. Tärkeää olisi myös, että vertailtava tuote olisi jotenkin sidoksissa luontomatkailuun. Koska vastaavaa tuotetta ei vielä Satakunnan alueella ole olemassa, lähdettiin etsimään esimerkkituotetta, jonka toteuttaminen Satakunnassa olisi mahdollista.

Seuraavassa vaiheessa etsittiin itse vertailtava tuote. Koska geokätköilyä hyödyntäviä tuotteita ei ole monia, valikoitui vertailtava tuote toisesta valtiosta. Geokätköilyä ei ole vielä kovin paljon hyödynnetty maailmallakaan, mutta sitten kävi ilmi, että geocaching.com-sivusto tekee yhteistyötä matkailullisten tahojen kanssa. Näin on syntynyt GeoTour konsepti, jolloin sivuston ja matkailuorganisaatioiden yhteistyönä syntyy kiertomatka tietyllä alueella. Geo Tour. Näin valittiin Tanskassa toteutettu GeoTour, Bridgestone 2016, benchlearning-kohteeksi tätä tutkimusta varten.

Tämän jälkeen tuotteen peruselementtejä tarkasteltiin ja verrattiin Satakunnan toteutusmahdollisuuksiin. Valitettavasti luonteeltaan GeoTour on hyvin paljolti tilaajan ja geocaching.com-sivuston välinen asia, joten kovin syvällisesti sen rakennusosasiin ei päästy sisälle. Kuitenkin vertailtavaa riitti sen verran, että voitiin arvioida, olisiko

vastaavasta tuotteesta hyötyä Satakunnassa. Lopuksi siirryttiin tuloksiin ja raportoi-
maan benchlearningiä käyttämällä saadut tiedot lukuun 8.2.

7.3 Sisällönanalyysi analysointimenetelmänä

Analyysin ensimmäiselle askeleelle on kaksi vaihtoehtoa. Nauhoitettu aineisto voi-
daan joko kirjoittaa puhtaaksi eli litteroida tai sitten päätelmät tehdään nauhoitetusta
aineistosta suoraan. Tässä tutkimuksessa aineisto litteroidaan. Litteroidessa aineistoa
on tärkeää pitää teksti johdonmukaisena ja noudattaa litterointiohjelman ohjetta, jotta
tuloksia voidaan tulkita myöhemmin jopa eri ohjelmalla. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H.
2014, 136–138.)

Teemahaastattelun ollessa kyseessä analysoitavaa aineistoa on paljon, sillä haastatte-
lu on vapaamuotoinen. Mitä syvemmän dialogin haastattelijä saavuttaa haastatelta-
van kanssa, sitä enemmän analysoitavaa aineistoa on. Aineiston analysointitapaa
kannattaa miettiä jo keräämisvaiheessa, jotta keräämisen voi hoitaa analysointitavan
mielessä pitäen. Näin tutkija helpottaa omaa työtään. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H.
2014, 138.)

Laadullisessa tutkimuksessa standardisoituja analyysitapoja on vain muutama. Haas-
tateltavat voivat kuvata omaa elämäänsä eikä tätä tapaa tulkita kovinkaan paljon.
Toisaalta haastateltavat voivat itse havaita uusia yhteyksiä jolloin itse tutkija ei tee
tulkintoja materiaalista. Kolmannessa tavassa haastattelijä tiivistää ja tulkitsee haas-
tateltavaansa haastattelun aikana ja kertoo tulkintansa ääneen vastaajalle, jolloin tä-
mä voi korjata tulkintaa heti. Neljännessä tavassa taas tutkija tulkitsee jo litteroitua
aineistoa joko yksin tai muiden tutkijoiden kanssa. Viidennessä tavassa, uudelleen
haastattelussa, tutkija voi kysyä uudelleen haastateltujen henkilöiden mielipiteitä tut-
kijan tekemistä tulkinnoista. Kuudes ja viimeinen lähestymistapa saa haastateltavat
toimimaan havaittujen seikkojen mukaisesti, esimerkiksi terapeuttisessa haastattelus-
sa. Tässä opinnäytetyössä aineiston analysoinnin lähestymistapa on neljäs, jossa tut-
kija tulkitsee litteroitua aineistoa ja tekee sen ja benchmarking analyysin kautta tul-
kintoja siitä, miten geokätköilyä voitaisiin hyödyntää Satakunnan alueen luontomat-
kailussa. (Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014, 139.)

Sisällönanalyysi on analysointimenetelmä, joka sopii sekä määrälliseen että laadulliseen tutkimukseen. Analyysia voidaan kuvata hyvin monella tavalla eri tutkimuksissa, mutta on kuitenkin mahdollista tunnistaa analyysista peruskaava. Ensin tutkijan pitää päättää, mikä aineistossa kiinnostaa, käydä se läpi erottaen kiinnostavat seikat muusta aineistosta ja pelkistää jäljelle jäävät aineiston osat samankaltaisiksi ilmaisuiksi. Sen jälkeen aineisto jaetaan luokkiin, teemoihin ja tyyppeihin ja vielä lopuksi niistä kirjoitetaan yhteenveto. On toki syytä muistaa, että laadullisessa tutkimuksessa esille nousee helposti monia kiinnostuksen kohteita, joista kaikkia ei voi ahtaa samaan tutkimukseen. Tutkijan tulee siis rajata aiheensa huolellisesti ja malttaa jättää aiheen ulkopuoliset kiinnostuksen kohteet tutkimuksen ulkopuolelle. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 91–92.)

Tutkija valitsee kiinnostavat seikat aineistosta litteroimalla sen eli tuottamalla esimerkiksi puhutun aineiston kirjalliseen muotoon. Tämän vaiheen voi toteuttaa itselleen parhaaksi näkemällään tavalla. Tämä vaihe on tärkeä ja sen tuloksena syntyvät merkinnät toimivat muistiinpanoina ja ne määrittävät sitä, mitä tutkija käsittelee tutkimuksessaan. Litterointi myös toimii apuna tekstin kuvailussa, sen tarkistuksessa ja aineistolle tehdyn jäsennyksen testauksessa. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 92–93.)

Tekstin luokittelu, teemoittaminen tai tyypittely sekoitetaan usein varsinaiseksi analyysiksi, mutta analyysi on laajempi kokonaisuus, sillä tyypittelyä on mahdotonta tehdä ilman, että tietää mitä aineistossa haetaan. Tässä vaiheessa avustavat myös litterointivaiheessa kootut tiedot. Näin aineisto voidaan koodata tavalla, joka palvelee tutkimustyyppiä ja analyysin jatkoa parhaiten. Yleisimmin aineisto luokitellaan, jolloin aineistosta etsitään tietyt luokat ja lasketaan, montako kertaa luokka aineistossa esiintyy. Tällä tavalla jäsenneily aineisto voidaan esittää taulukkona. Luokittelua käytetään usein kvantitatiivisessa analyysissa. Teemoittelu puolestaan on hyvin lähellä luokittelua, mutta se keskittyy nimensä mukaisesti enemmän teemoihin. Mikäli aineistoa on paljon, voi käsittelyä helpottaa luokittelemalla vastaukset alustavasti esimerkiksi iän tai sukupuolen mukaan ja keskittymällä aihepiireihin vasta sen jälkeen. Teemahaastattelulla kerätyn aineistoin teemoittelu on helpompaa, sillä teemat on pidetty mielessä jo tiedonkeruuvaiheessa. Kolmas tapa on aineiston tyypittely, jossa pyritään etsimään aineistosta yhteneväisyyksiä. Näistä yhteneväisyyksistä luok-

daan sitten yleiskäsityksiä yhtenevien näkemysten pohjalta. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 92–93.)

Tässä tutkimuksessa olen käyttänyt aineiston jäsentelyyn teemoittelua, sillä teema-haastatteluna tehty tutkimus keskittyy teemoihin ja aineisto jäsentyy haastatteluissa käytettyjen teemojen alle. Teemoittelu palvelee myös tutkimuksen tavoitetta, sillä tuloksiin pyritään keräämällä tietoa tietyistä teemoista. Teemat valitsin tutkimustehtävän ja teorian perusteella jo haastattelurakenteen muodostamisvaiheessa, sillä haastattelussa kysytyt kysymykset määräytyivät teemojen mukaan. Tutkimustehtävä keskittyy keinoihin, joilla geokätköilyä voitaisiin hyödyntää Satakunnan luontomatka-ilun kehittämisessä, joten se näkyy myös teemoissa.

Näiden vaiheiden jälkeen on aika siirtyä varsinaiseen analyysiin ja valita analyysin muoto. Laadullinen analyysi voidaan jakaa deduktiiviseen ja induktiiviseen perustuen tulokinnassa käytettyyn logiikkaan. Induktiivisella analyysillä tarkoitetaan yksittäisestä yleiseen suuntautuvaa analyysia ja deduktiivisella vastaavasti yleisestä yksittäiseen. Tämä jaottelu on kuitenkin hyvin ongelmallinen muun muassa siksi, että ajatellaan, ettei uusi teoria voi syntyä pelkkien havaintojen perusteella, eli puhtaan induktion pohjalta. Lisäksi kahtiajako jättää huomiotta abduktiivisen päättelyn, kolmannen tieteellisen päättelyn logiikan, jota noudattamalla uuden teorian kehittämistä pidetään mahdollisena, jos havaintojen teossa on olemassa jokin johtoajatus. Onkin yleisempää käyttää joko aineistolähtöistä, teoriasidonnaista tai teorialähtöistä analyysiä, sillä ne ottavat analyysin tekoa ohjaavat tekijät paremmin huomioon. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 95.)

Tässä opinnäytetyössä hyödynnetty päättelytyyppi on induktiivinen, sillä päätelmiä tehdään kerätyn aineiston pohjalta. Induktiivinen päättely tukee aineistolähtöistä analyysimenetelmää, jota tutkimuksessa käytetään. Nämä analyysimuodot tukevat opinnäytetyön tutkimustehtävää ja aineiston keruu menetelmiä parhaiten, sillä haastattelujen pohjalta tehdyt johtopäätökset eivät niinkään ota huomioon teoriaa.

7.3.1 Teoriaohjaava analyysi

Teoriaohjaava analyysi ottaa huomioon teoreettisen viitekehyksen ja sallii aikaisempien tietojen vaikutuksen tuloksissa. Voidaan esimerkiksi kerätä aineisto vapaasti, ja edetä analyysissä aineistopohjaisesti, mutta sitten ottaa huomioon teorian ja aikaisempien käsitysten muodostamat jäsentelyt aiheeseen. Näin osa analyysistä on teorialähtöistä, osa teoriassa määriteltyä. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 96–97.)

Tämän tyyppinen analyysi etenee aineiston ehdoilla kuten aineistolähtöinen analyysi, mutta eroaa siitä, miten aineisto käsitellään käsitteellistämisvaiheessa. Aineistolähtöisessä analyysissä teoreettiset käsitykset syntyvät aineiston pohjalta, kun taas teoriaohjaavassa analyysissä käsitteiden pohjalla on ilmiöstä jo tiedetyt seikat. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 117.)

7.3.2 Teorialähtöinen analyysi

Teorialähtöistä analyysia käytetään perinteisesti luonnontieteissä. Analyysi tehdään jonkin teorian, mallin tai auktoriteetin esittämän ajattelu mukaan. Teoria siis määrittää tutkimuksen kiinnostavat käsitteet, joten aikaisemmin luotu kehys ja aiheesta jo tiedetty ohjaavat analyysia. On kuitenkin muistettava erottaa tutkimus, jossa teoriaa käytetään tutkimuksen pohjana sellaisesta teoriasta, joka testaa teoriaa. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 97–98.)

Teorialähtöisen analyysin ensimmäinen vaihe on analyysirungon määrittäminen. Sen sisälle määritetään aineistosta eri luokituksia ja kategorioita. Näin aineistosta poimitaan ne seikat, jotka sopivat tähän runkoon. Ulkopuolelle jäävistä aineiston osista muodostetaan taas uusia luokkia. Runko voi toki myös olla jäsenneily, jolloin aineistosta huomioidaan vain analyysirunkoon sopivat seikat. Näin voidaan testata aikaisempaa teoriaa uudesta näkökulmasta. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 113.)

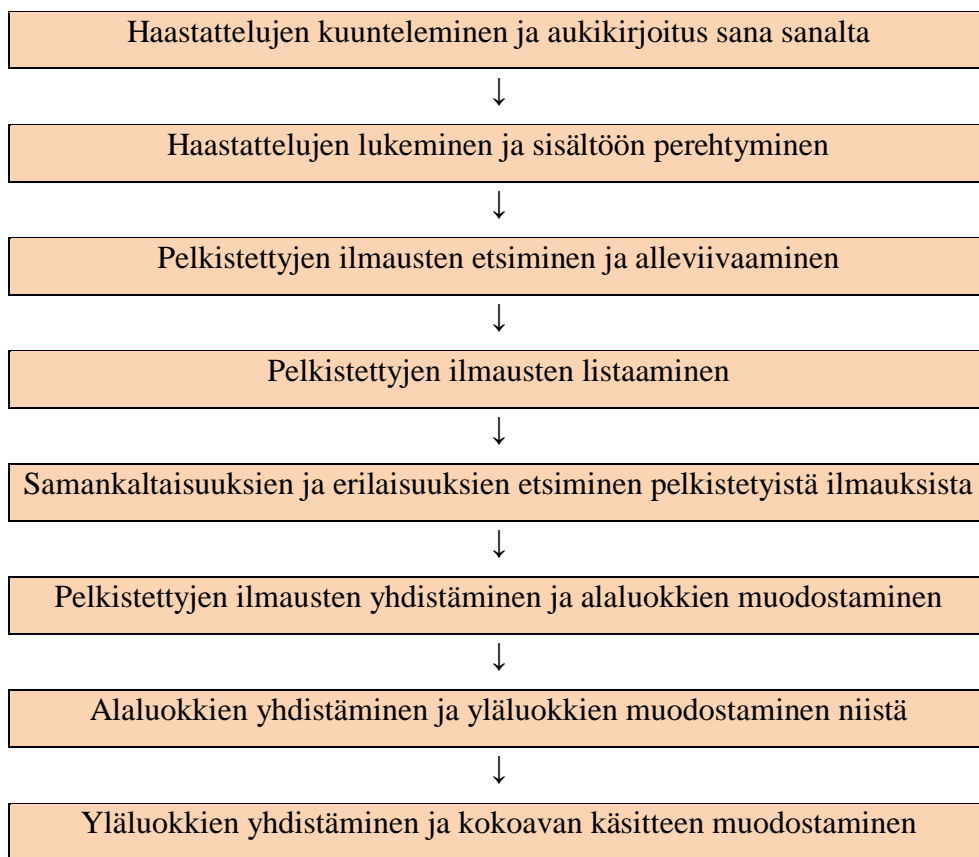
Sen jälkeen aineisto pelkistetään, eli siitä poimitaan analyysirungon mukaisia ilmiöitä, jotka sitten yhdistetään alaluokiksi. Teorialähtöinen analyysi etenee sen jälkeen hyvin samankaltaisesti kuin muut analyysimallit, mutta sen suhde teoriaan on paljolti

erilainen. Keskeistä tämän tyyppisessä analyysissä on se, onko tutkijan lähtökohtana jokin teoria, vai analysoiko tutkija aineisto ensin sen omilla ehdoilla ja sovittaa sen sitten vasta teoriaan. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 115.)

7.3.3 Aineistolähtöinen analyysi

Aineistolähtöinen analyysi pyrkii kokonaisuuden luomiseen. Analysoitavat asiat valitaan aineistosta tutkimuksen tarkoituksen ja tavoitteiden mukaan. Aineistolähtöisessä analyysissä analysoitavia asioita ei ole määritetty etukäteen. Teorian tehtävä on ohjata analyysia kohdistumaan tiettyihin teorioihin, joita tutkimus käsittelee. Tässä tutkimuksessa käytetyt teorit luontomatkailusta ja geokätköilystä ohjaavat analyysin keskittymään niihin teemoihin, jotta saavutetaan tutkimustehtävää vastaavat tulokset. Aineistolähtöisessä analyysissä jo aiheesta jo tiedetyillä faktoilla ja teorioilla ei ole sijaa, sillä tutkimuksen tulosten pitää nimenomaan tulla aineistosta. Kaikki, mitä tutkittavasta aiheesta tiedetään, on analyysin alkuvaiheessa suljettava pois. Aineistolähtöistä analyysiä on hyvin hankala toteuttaa, sillä usein kaiken ennakkotiedon poissulkemisen onnistuminen kyseenalaistetaan. Tämä siis tarkoittaa sitä, että tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa kyseenalaistetaan, voiko tutkija varmistua siitä, että tulokset muodostuvat aineistosta ja ettei esimerkiksi tutkijan omat ennakkoajatukset ja –odotukset vaikuta analyysin tuloksiin. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 95-96.)

Karkeasti aineistolähtöinen analyysi voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen: aineiston pelkistäminen, aineiston ryhmittely ja teoreettisten käsitteiden muodostaminen. Jokaisessa vaiheessa on eri asteita, joiden mukaan analyysi etenee. Oheisessa kuviossa asteet on esitetty selkeästi. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 108.)

Kuvio 2. Aineistolähtöisen analyysin eteneminen vaiheittain (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 109.)

Pelkistettävä aineisto voi olla auki kirjoitettu haastatteluaineisto tai muu asiakirja. Aineistosta kitketään pois epäolennaiset osat, jolloin pystytään pelkistämään vain tutkimuksen kannalta kiinnostavat tiedot. Tietoja voidaan pilkkoa, tai tiivistää. Aineiston pelkistyksessä käytetään ohjenuorana tutkimustehtävää, joka määrittää sen, mitkä ilmaisut aineistossa ovat olennaisia. Tutkimustehtävän kysymyksiä verrataan auki kirjoitettuun aineistoon, ja niihin sopivat vastaukset nostetaan aineistosta esiin. Pelkistämisessä on tavoitteena määrittää pitkällekin ilmaisulle lyhyt kuvaus, joka tuo esiin ilmaisun avainasian. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 109-110.)

Siirryttäessä ryhmittelemään aineistoa tarkastellaan aiemmin pelkistämällä saatuja ilmaisuja ja ryhmitellään ne samaan luokkaan ja määritellään luokalle sen sisältöä kuvaava nimi. Luokittelussa aineisto tiivistyy entisestään, sillä pelkistetyt ilmaisut luokitellaan yleisten käsitteiden alle. Alaluokat voidaan jalostaa eteenpäin yläluokiksi, jolloin informaatio tiivistyy entisestään. Yläluokat voidaan tiivistää pääluokiksi ja

lopulta pääluokat yhdistää yhdistäväksi luokaksi. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 110.)

Aineiston ryhmittelyn jälkeen on vuorossa aineiston käsitteellistäminen, jolloin tutkimuksen kannalta olennainen tieto toimii käsitteiden muodostamisen perustana. Tässä vaiheessa yhdistetään luokituksia niin kauan, kun se on aineiston kannalta mahdollista. Käsitteitä yhdistämällä saadaan vastaus tutkimustehtävään ja edetään kokemuseräisestä aineistosta kohti yleiskäsitteellistä kuvaa tutkittavasta aiheesta. Aineisto ja teoria liitetään yhteen ja niiden perusteella tulokseksi saadaan malli, käsitteet, käsitejärjestelmä tai aineistoa kuvaavat teemat. On tärkeää, että tutkija pyrkii ymmärtämään tutkittavia heidän näkökulmastaan analyysin kaikissa vaiheissa. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 111–113.)

Tässä opinnäytetyössä on käytetty aineistolähtöistä analyysiä, sillä se soveltuu parhaiten tutkimustehtävää vastaavien tulosten saavuttamiseen. Tutkimustehtävänä oli määrittää, miten geokätköilyä voitaisiin hyödyntää Satakunnan luontomatkailun kehittämisessä. Aineiston keruumenetelmä oli temahaastattelu, joka on luonteeltaan hyvin keskustelumainen. Näin ollen aineistoa tuli paljon ja joskus puheenaiheet saattoivat mennä joskus aiheenkin vierestä. Aineistolähtöisen analyysin avulla tärkeät asiat saatiin parhaiten irti kerätystä aineistosta. Lisäksi tutkimuksen peruspilari oli geokätköilyn ja luontomatkailun asiantuntijoiden mielipide, joten teoriaohjaava ja teorialähtöinen analyysitapa eivät olisi sopineet tutkimukseen yhtä hyvin. Teorialähtöistä analyysiä yleensä sovelletaan tieteellisempiin tutkimuksiin, joissa esimerkiksi testataan tiettyä teoriaa. Teoriaohjaava taas ei sopinut opinnäytetyöhön, sillä sinä teoria ohjaa vahvasti sitä, minkälaista tietoa tutkimuksella haetaan. Aineistolähtöisessä analyysissä teoria toimii pohjana tutkimukselle, jolloin nimensä mukaisesti tulokset saadaan aineistosta ja teorian tehtävä on ohjata tutkimus tiettyihin teemoihin ja toimia pohjana muodostetuille tutkimuskysymyksille.

7.4 Analyysin eteneminen

Työhön haastatellut henkilöt jakautuvat kahteen ryhmään, luontomatkailun ammattilaisiin ja geokätköilyn harrastajiin. Koska kahden ryhmän haastattelut suoritettiin eri

kysymyksillä, on ne myös analysoitu erillään. Analyysi on jaettu kolmeen pääteemaan: Luontomatkailu (teema 1), geokätköily (teema 2) ja Luontomatkailun kehittäminen hankkeiden avulla (teema 3). Harrastajien haastatteluissa teema 3 oli pelkkä luontomatkailun kehittäminen, sillä heillä ei ollut kokemusta luontomatkailun kehittämishankkeiden kanssa toimimisesta. Kaksi muuta teemaa ovat ryhmille yhteiset. Analyysi lähti liikkeelle muuntamalla nauhoitetut haastattelut kirjalliseen muotoon sana sanalta. Tämän jälkeen perehdyin litteroituun aineistoin lähemmin ja aloin muodostaa sen pohjalta pelkistetympiä ilmaisuja.

7.4.1 Yrittäjien haastattelujen analyysi

Ensimmäinen analysoitava teema on luontomatkailu. Aineiston pelkistettyjen ilmausten pohjalta määritin ensin alaluokkia, sitten niistä yläluokkia ja lopulta pääluokkia. Luontomatkailun teemaan liittyen määritin yhteensä seitsemän alaluokkaa. Luontomatkailu merkitsi monelle yrittäjästä elantoa (alaluokka 1) ja suurta, mutta hyödyntämätöntä voimavaraa (alaluokka 2). Haastateltujen perusteella luontomatkailun tämänhetkinen tila on heikko (alaluokka 3) ja hajanainen (alaluokka 4). Heikkoudeksi alueella nousi haastatteluissa myös se, ettei Satakunnan tarjoamista luontomatkailutuotteista tiedetä (alaluokka 5) ja alueen pienet yksittäiset yritykset (alaluokka 6). Lisäksi esille nousi verkostojen tärkeys (alaluokka 7).

Luontomatkailu merkitsi monille haastatelluille elantoa, sillä kaikkien liiketoiminta liittyi luontomatkailuun. Monet myös mainitsivat Satakunnan luonnon olevan suuri ja käyttämätön luonnonvara. Esimerkiksi sateen ja pimeyden hyödyntäminen nousi keskustelussa esille, samoin kuin luonnon moninaisuus, joka osallistuneiden mielestä tulisi hyödyntää paremmin. Nykyisestä tilasta puhuttaessa esille nousi heikentävänä tekijänä nykyinen taloustilanne, joka on saanut esimerkiksi yritykset karsimaan luontomatkailupalvelujen käyttöä. Lisäksi kaikki haastateltavat kommentoivat luontomatkailun olevan hajanaista, sillä alueella on paljon pieniä yrityksiä, jotka usein keskittyvät omiin tekemisiinsä sesongin aikana ja tekevät vain omaa juttuaan. Tuotetietoisuus nousi myös esille nykytilasta keskustellessa ja koettiin, ettei alueen luontomatkailutuotteista ole tarpeeksi tietoa, jotta se houkuttelisi asiakkaita Satakuntaan.

Myös verkostojen tärkeys nousi esille vahvasti, sillä näin ehkäistäisiin pienten yritysten eriytymistä muista ja voitaisiin tehdä yhteistyötä.

Näiden alaluokkien pohjalta tiivistin 4 yläluokkaa, Luonnon merkitys ja hyödyntäminen (yläluokka 1), luontomatkailun heikko tunnettuus ja tila (yläluokka 2), toimijoiden hajanaisuus (yläluokka 3) ja verkostoitumisen tärkeys (yläluokka 4). Lopuksi tiivistin yläluokat kolmeksi pääluokaksi: Luontokokemus ja luonnon hyödyntäminen (pääluokka 1), Satakunnan luontomatkailun tunnettuus (pääluokka 2) ja Alueen toimijoiden verkostoituminen (pääluokka 3).

Sitten määritetyt pääluokat liitetään teoriaan. Ensimmäisenä kyseessä on luontokokemus ja luonnon hyödyntäminen. Luontokokemus on jokaiselle yksilöllinen ja se riippuu ihmisen luontosuhteesta ja siitä onko se positiivinen vai negatiivinen. Näin ollen myös luonnossa liikkuminen ja sen hyödyntäminen liittyvät vahvasti jokaisen yksilön luontosuhteen muodostumiseen ja kehittymiseen. (Hemmi, J. 2005, 319-320.)

Satakunta on luontomatkailullisesti otollista aluetta, sillä sen alueelta löytyy niin moninainen ympäristö. Aikaisemmin sitä ei ole noteerattu luontomatkailualueena. (Renfors 2015, 16-17) Tämän vuoksi ehkä yksittäisten tuotteidenkaan tuntemus ei ole toistaiseksi kovin laajaa, eivätkä kuluttajat osaa vielä etsiä sellaisia juuri Satakunnasta. Asiaan on kuitenkin hitaasti tulossa muutos, sillä esimerkiksi Outdoors Satakunta-hankkeen tavoite on nimenomaan tuoda Satakunnan luontomatkailumahdollisuudet sekä kotimaisten että kansainvälisten asiakkaiden tietoon.

Luontomatkailun kehittäminen edellyttää alueen yritysten verkostoitumista ja merkkejä siitä on ilmassa. Vahva halu keskustella aiheesta ja kehittää kielii myös vahvasta halusta kehittää luontomatkailua. Suuri alue tarvitsee suurempia linjoja, jotta paikalliset kehitysehdotuksetkin saisivat tuulta siipiensä alle. (Renfors 2015, 18)

Seuraava analysoitava tema on geokätköily, jonka aineistosta yhdistin pelkistetyt ilmaisut yhdeksäksi alaluokaksi, siitä kuudeksi yläluokaksi ja edelleen kolmeksi pääluokaksi. Geokätköilyn tuntemus (alaluokka 1) ja epätietoisuus harrastuksesta (alaluokka 2) olivat ensimmäisiä kysyttäviä aiheita. Harrastuksen hyödyntämisen koke-

mukset (alaluokka 3) käsitteli tapoja, joilla osa yrittäjistä oli jo hyödyntänyt harrastusta toiminnassaan. Geokätköilyn vetovoima (alaluokka 4) kertoo geokätköilyn hyödyntämisen tunnettuutta lisäävistä ominaisuuksista, harrastuksen hyödyntämisen yrittäjälle tarjoamat mahdollisuudet (alaluokka 5) käsittää yrittäjää hyödyttävät harrastuksen piirteet, kuten sen kansainvälisyyden ja matalan osallistumiskynnyksen, ja geokätköilyn vaatimukset yrittäjälle (alaluokka 6) kertoo yrittäjälle harrastuksen hyödyntämisestä koituvat toimenpiteet kuten oman kätkön kunnossapitovelvollisuuden ja itsensä perehdyttämisen aiheeseen sekä muiden toimijoiden kanssa yhteydenpito. Geokätköilyn hyödyntämismahdollisuudet (alaluokka 7) kerää yhteen esitetyt hyödyntämisehdotukset, joita haastatteluissa ilmeni, kuten kurssien järjestämisen, leikkimielisissä kisoissa osana olemisen ja harrastuksen hyödyntämisen isomman paketin osasena. Geokätköilyn tuomat haasteet (alaluokka 8) käsittää ne haasteet, joita harrastuksen hyödyntämisessä saattaisi ilmetä kuten esimerkiksi asiakkaiden käyttäessä omia laitteitaan rikkoutumisen vastuuasiat, uuden harrastajan ohjaaminen ja harrastusta hyödyntävän paketin hinnoittelu. Viimeiseksi geokätköilyn hyödyntämisen tuomat edut (alaluokka 9) jossa mainittiin muun muassa alueelle tulevien kätköilijöiden paikallisten palvelujen hyödyntäminen ja ajoittain kätköilijöiden järjestämien tapahtumien alueelle tuoma asiakasmäärä.

Näistä tiivistin kuusi yläluokkaa, harrastuksen tuntemus (yläluokka 1), harrastuksen hyödyntämisen kokemukset (yläluokka 2), Geokätköilyn vetovoimatekijät (yläluokka 3), harrastuksen matkailulliset hyödyntämistavat (yläluokka 4), geokätköilyn matkailullisen hyödyntämisen edut (yläluokka 5) ja geokätköilyn hyödyntämisen haasteet (yläluokka 6). Tästä edelleen tiivistäen sain kolme pääluokkaa: Harrastuksen tuntemus ja kokemukset (pääluokka 1), geokätköilyn hyödyntämisen vetovoima (pääluokka 2) ja geokätköilyn matkailullisen hyödyntämisen mahdollisuudet ja haasteet (pääluokka 3).

Geokätköilyn tuntemus on sen hyödyntämisen perusedellytys, sillä harrastuksessa on omat sääntönsä, eikä niiden rikkojia katsota hyvällä. Geokätköilyä hyödyntävä matkailutuote olisi varmasti vetovoimainen, sillä lajin harrastajia on niin paljon ympäri maailmaa ja lajin harrastajat ovat usein valmiita matkustamaan pitkällekin kätköjä etsiäkseen. Varsinkin laadukkaasti toteutettu ja ylläpidetty kätkö on lajin harrastajille mielekäs kohde. Vetovoimalla tarkoitetaan tuotteen kiinnostavuutta sen kohderyh-

mälle. Yrittäjälle harrastus on myös mielenkiintoinen mahdollisuus, sillä se aiheuttaa vähän kustannuksia, sen osallistumiskynnys on matala älypuhelimien yleistymisen yötä ja se tuo alueelle uusia asiakkaita, jotka eivät ilman kätköä olisi paikalle osanneet tulla. Harrastuksen sitoutumattomuus mihinkään uskonnolliseen, poliittiseen tai muuhun vastaavaan tahoon ja sitä kautta myös mainosvastaisuus asettaa omat haasteensa sen hyödyntämiselle ja sen vuoksi harrastuksen tuntemus on tärkeää.

Viimeinen teema yrittäjien haastattelussa oli luontomatkailun kehittäminen hankkeiden avulla. Pelkistetystä haastatteluaineistosta tiivistin kaksitoista alaluokkaa. Ensimmäiseksi hankkeiden hyödyntämisessä (alaluokka 1) käsiteltiin yrittäjien hankkeeseen osallistumisen historiaa, mikä jokaisella oli melko rikas. Sen lisäksi keskusteltiin hankkeiden hyvistä ja huonoista vaikutteista, kuten kausiluontoisuuden ongelmasta ja toisaalta hankkeiden myötä syntyvistä verkostoista. Satakunnan luontomatkailun kansainvälistäminen (alaluokka 2) oli myös tärkeä ja usein mainittu aihe, sillä kansainvälisten asiakkaiden houkuttelemisen oli yrittäjille tärkeää. Tuotteistamisen kehittäminen (alaluokka 3), NykYTEknologian käyttö kehityksessä (alaluokka 4), yhteistyön tärkeys (alaluokka 5), Oman osaamisen ajan tasalla pitäminen (alaluokka 6), toistaiseksi hyödyntämättömien osa-alueiden kuteen sateen ja pimeyden hyödyntäminen (alaluokka 7), maakunta- ja kuntarajojen yli toimiminen (alaluokka 8) ja isomprien kokonaisuuksien luominen (alaluokka 9) koettiin kaikki tärkeiksi kehityksen edellytyksiksi. Lisäksi yrittäjillä oli ehdotuksia geokätköilyn hyödyntämisen keinoista (alaluokka 10), kehityksen keinoista (alaluokka 11) ja kehityksen haasteista (alaluokka 12) kuten lumen tulon epäsäännöllisyys, myynnin ja markkinoinnin kehitystarpeet.

Näistä alaluokista tiivistämällä kokosin kuusi yläluokkaa, hankkeen hyödyntäminen (yläluokka 1), kehitystarpeet (yläluokka 2), kehityksen edellytys (yläluokka 3), kehitystavat (yläluokka 4), geokätköilyn hyödyntämisen keinot (yläluokka 5) ja kehityksen haasteet (yläluokka 6). Edelleen tiivistämällä aineistosta syntyi kolme pääluokkaa, kehitystarpeet (pääluokka 1), kehityskeinot ja edellytykset (pääluokka 2) ja kehityksen haasteet (pääluokka 3).

7.4.2 Harrastajien haastattelujen analyysi

Ensimmäinen teema geokätköilyn harrastajien haastattelussa on luontomatkailu. Aineiston pohjalta määritin kolme alaluokkaa, arjesta irrottautumisen (alaluokka 1), raittiin ilman (alaluokka 2) ja geokätköilyn vaikutuksen luontomatkailun lisääntymiseen (alaluokka 3). Tästä edelleen tiivistin aineiston kahteen yläluokkaan, luontokokemukseen (yläluokka 1) ja geokätköily luontomatkailun vetovoimatekijänä (yläluokka 2). Viimein päädyin tiivistämällä aineistoa yhteen pääluokkaan geokätköilyharrastajien luontosuhde (pääluokka 1)

Kuten aiemmin mainitsin, luontokokemus on yksilöllinen, ja riippuu siitä, miten yksilö kokee luonnon. Ahkerina luonnossa liikkujina haastateltavien luontosuhde voidaan päätellä positiiviseksi (Hemmi, J. 2005, 319-320.)

Toisesta teemasta, geokätköilystä, harrastajien haastattelussa kerätystä materiaalista sain tiivistäen kaksitoista alaluokkaa. Satakunta kätköilyalueena (alaluokka 1) todettiin hyväksi ja kätkörikkaaksi. Harrastuksen kilpailullisuus (alaluokka 2), salaperäisyys (alaluokka 3), sen kyky tuoda esiin vähemmän tunnettuja paikkoja (alaluokka 4) ja sesongin ulkopuolisten asiakkaiden houkuttelu (alaluokka 5) koettiin tärkeinä ja hyödyllisinä piirteinä. Haastavampia harrastuksen elementtejä olivat ajoittain kätköjen hankalat sijainnit (alaluokka 6), mahdollinen teknologian puuttuminen esimerkiksi asiakkaalta (alaluokka 7), kätkön vaatima huolenpito (alaluokka 8), kätkön saataavuus ympäri vuoden (alaluokka 9), luonnon kestävyys (alaluokka 10) ja kaupallistamisen vastaiset mielipiteet (alaluokka 11). Lisäksi jotkut haastatelluista olivat käyttäneet tai kuulleet tuotteista, jotka hyödyntävät geokätköilyä (alaluokka 12).

Näistä alaluokista tiivistämällä muodostin kahdeksan yläluokkaa, Satakunnan geokätköilymahdollisuudet (yläluokka 1), geokätköilyn vetovoimatekijät (yläluokka 2), kätköjen mainoskielto (yläluokka 3), kokemukset geokätköilyn hyödyntämisestä tuotteessa (yläluokka 4), harrastuksen mahdolliset hyödyntämistavat (yläluokka 5), hyödyntämisen mahdollisuudet (yläluokka 6), hyödyntämisen haasteet (yläluokka 7) ja harrastuksen luonteen säilyttäminen tuotteeseen lisäämisestä huolimatta (yläluokka 8). Tästä edelleen tiivistäen muodostin kolme pääluokkaa, Satakunnan alue geokät-

köilyn harrastajan silmin (pääluokka 1), geokätköilyn vetovoimatekijät (pääluokka 2) ja geokätköilyn matkailullisen käytön mahdollisuudet ja haasteet (pääluokka 3).

Aktiivisena ja monipuolisena luontoalueena Satakunta on geokätköilijän silmin otollinen paikka ja sen alueella on satoja geokätköjä. Vetovoimaisen geokätköilystä tekee sen sopivuus niin monille eri ihmisille riippumatta kunnosta, elämäntilanteesta tai muusta vastaavasta tekijästä, joka usein karsii harrastajia toisilta lajeilta. (Geokätköilyn viralliset www-sivut 2016.) Matkailullisesti harrastusta on jo käytettykin esimerkiksi kuljetuspalveluissa. Tällaisilla palveluilla, jotka auttavat kätköilijöitä pääsemään hankalasti saavutettavalle kätkölle, on varmasti kysyntää. Muita mahdollisia olisivat esimerkiksi aloitteleville kätköilijöille järjestettävät kurssit, kätköjä sisältävät reitit, yrityksen oma kätkö tai yrityksen lähellä oleva kätkö. Haasteiksi nousivat geokätköilyä hyödyntävän paketin hinnoittelun hankaluus, kätköjen yhteydessä vallitseva mainoskielto, sopivan teknologian puuttuminen ja vastuuasiat, mikäli asiakas käyttää omaa laitettaan ja se rikkoutuu aktiviteetin aikana.

Harrastajien haastattelun viimeinen analysoitava teema on luontomatkailun kehittäminen. Aineisto tiivistyi kahdeksaksi alaluokaksi, kätköjen muokkaus ympäristöönsä sopivaksi (alaluokka 1), jolloin kätkön ulkoasuun ja kekseliäisyyteen kiinnitettäisiin enemmän huomiota. Laatu korvaa määrän (alaluokka 2), jossa avainasia oli se, että alueen vetovoimaa ei välttämättä lisää suuri kätköjen määrä, vaan harrastajat arvostavat hyvin tehtyjä kätköjä. Mahdolliset hyödyntämistavat (alaluokka 3), geokätköilijöitä kiinnostavat tuotteet (alaluokka 4), harrastuksen matkailuun liittämistavat (alaluokka 5), sponsorointi (alaluokka 6), harrastuksen terveysedut (alaluokka 7) ja matkailuun yhdistämisen ongelmat (alaluokka 8) olivat myös esillä haastateltavien vastauksissa.

Tästä edelleen muodostin yläluokkia, kätköjen sovittaminen ympäristöön (yläluokka 1), kätköilyn positiiviset vaikutukset (yläluokka 2), kätköjen määrän ja sponsoroinnin haasteet (yläluokka 3), kätköilyn matkailuun tuominen ja harrastajien kiinnostus tuotteisiin (yläluokka 4), mahdolliset matkailuun yhdistämistavat ja sen haasteet (yläluokka 5). Yläluokat tiivistyivät kolmeksi pääluokaksi, matkailullistamisen keinot (pääluokka 1), kuluttamisen halukkuus (pääluokka 2) ja hyvät ja huonot matkailuun yhdistämisen tavat (pääluokka 3).

7.5 Aineiston kvantifiointi

Sisällönanalyysiä voidaan vielä jatkaa kvantifioimalla eli määrittämällä kerätyt tiedot numeraalisesti. Aineistosta lasketaan, montako kertaa samat asiat nousevat esille eri ihmisten vastauksissa ja tai kuinka moni nostaa esille saman asian. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 120.)

Kvantifioimalla aineisto voidaan kuvata aineistoa määrällisesti ja se tuo laadulliseen tulkintaan uutta näkökulmaa. Menetelmän huono puoli on se, että usein laadullisen analyysin tuottama aineisto on niin pieni, ettei kvantifiointi tuo paljonkaan uutta tietoa tai lisähyötyä tutkimukselle. (Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009, 120 - 121.)

Tässä tutkimuksessa en lähtenyt aineistoa kvantifioimaan, sillä koin, ettei se tuottaisi näin pienen joukon tutkimisessa merkittävää lisäarvoa tutkimukselle.

8 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa esittelen tutkimuksen tulokset ja niistä johtopäätöksinä tehdyt konkreettiset toimet, joilla tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää. Tulokset esitetään tiivistetysti, jonka jälkeen siirrytään johtopäätöksiin. Haastateltavia ei mainita nimillä eikä heidän yrityksiensä nimellä, vaan haastattelut on erotettu merkinnöillä H1L, H2L, H3L, ...H3G, H4G. Lyhenteissä L- merkintä tarkoittaa luontomatkailuyrittäjää ja G geökätköilyharrastajaa.

8.1 Haastattelun tulokset

Ammattilaisia valittiin neljä eri puolilta Satakuntaa. Osa haastateltavista oli yrittäjiä, osa edusti luontomatkailua harjoittavaa yritystä tai tahoja. Luontomatkailun harjoittamisen intensiteetti vaihteli, sillä osa oli selkeästi luontomatkailuyrityksiä ja osalla taas luontomatkailu oli osa yrityksen tai organisaation tuottamia palveluja. Jokainen kuitenkin koki luontomatkailun tärkeäksi osaksi yrityksensä tai organisaationsa toimintaa. Ammattilaisten haastattelujen tulokset on esitetty alla olevassa koontitaulu-

kossa (taulukko 1). Taulukosta käy selville kunkin teeman alle aineistosta määritellyt ala-, ylä- ja pääluokat sekä niistä tehtyjä johtopäätöksiä.

Yrittäjien haastattelut			
Luontomatkailu			
Alaluokat	Yläluokat	Pääluokat	Johtopäätökset
1. Elanto 2. Suuri, mutta vielä hyödyntämätön voimavara 3. Heikko nykytila 4. Hajanaisuus 5. Satakunnan alueen luontomatkailutuotteiden heikko tunnettuus 6. Pienet yksittäiset yritykset 7. Verkostojen tärkeys	1. Luonnon merkitys ja hyödyntäminen 2. Luontomatkailun heikko tunnettuus ja tila 3. Toimijoiden hajanaisuus 4. Verkostoitumisen tärkeys	1. Luontokokemus ja luonnon hyödyntäminen 2. Satakunnan luontomatkailun tunnettuus 3. Alueen toimijoiden verkostoituminen	- Luontokokemus on monelle positiivinen ja luonnon ammatillisessa hyödyntämisessä nähdään paljon potentiaalia. - Luontomatkailun nykytila on monista syistä tällä hetkellä Satakunnassa heikko - Verkostoituminen on sekä yrittäjän menestyksen että luontomatkailun kehityksen kannalta ensiarvoisen tärkeää
Geokätköily			
Alaluokat	Yläluokat	Pääluokat	Johtopäätökset
1. Harrastuksen tuntemus 2. Epätietoisuus harrastuksesta 3. Harrastuksen hyödyntämisen kokemukset 4. Geokätköilyn vetovoima 5. Harrastuksen hyödyntämisen yrittäjälle tarjoamat mahdollisuudet 6. Geokätköilyn käytön vaatimukset yrittäjälle 7. Geokätköilyn hyödyntämismahdollisuudet 8. Geokätköilyn tuomat haasteet 9. Geokätköilyn hyödyntämisen tuomat edut	1. Harrastuksen tuntemus 2. Harrastuksen hyödyntämisen kokemukset 3. Geokätköilyn vetovoimatekijät 4. Harrastuksen matkailulliset hyödyntämistavat 5. Geokätköilyn matkailullisen hyödyntämisen edut 6. Geokätköilyn hyödyntämisen haasteet	1. Harrastuksen tuntemus ja kokemukset 2. Geokätköilyn hyödyntämisen vetovoima 3. Geokätköilyn matkailullisen hyödyntämisen mahdollisuudet ja haasteet	- Luontomatkailun ammattilaisten mielestä on tärkeää tuntea harrastus ennen sen hyödyntämistä. - Jonkin verran harrastusta on jo hyödynnetty, mutta mahdollisuuksia lisähyödyntämiseen on. - Vaikka geokätköilyn hyödyntämisessä on haasteita, myös erilaisia mahdollisuuksia löytyy
Luontomatkailun kehittäminen hankkeiden avulla			
Alaluokat	Yläluokat	Pääluokat	Johtopäätökset
1. Hankkeiden hyödyntäminen 2. Satakunnan luontomat-	1. Hankkeen hyödyntäminen 2. Kehitystarpeet	1. Kehitystarpeet 3. Kehityskeinot ja edellytykset	- Hankkeet ovat yrittäjille hyvä tilaisuus luoda verkos-

kailun kansainvälistäminen 3. Tuotteistamisen kehittäminen 4. NykYTEKNOLOGIAN KÄYTTÖ kehityksessä 5. Yhteistyön tärkeys 6. Oman osaamisen ajan tasalla pitäminen 7. Toistaiseksi hyödyntämättömien osa-alueiden kuten sateen ja pimeyden hyödyntäminen 8. Maakunta- ja kuntarajojen yli toimiminen 9. Isompien kokonaisuuksien luominen 10. Ehdotukset geokätköilyn hyödyntämisen keinoista 11. Kehityksen keinot 12. Kehityksen haasteet	3. Kehityksen edellytys 4. Kehitystavat 5. Geokätköilyn hyödyntämisen keinot 6. Kehityksen haasteet	4. Kehityksen haasteet	toja - Kehitys vaatii uudenlaisia näkökantoja ja niihin tarttumista sekä yhteistyötä. - Kehittämistyössäkin piilevät omat haasteensa kuten taloudellinen tilanne ja käytännön toteuttamisen ongelmat. - Geokätköily kiinnostaa alan toimijoita ja sen käyttöä on usein jo kokeiltu tai mietitty
---	--	------------------------	--

Taulukko 1. Luontomatkailun ammattilaisten haastattelutulosten koontitaulukko

Harrastajien haastatteluun valittiin yhtälailla neljä geokätköilyä harrastanutta henkilöä. Kaikki harrastajat olivat jo kätköilleet pitkään. Vaikka jokaisella oli pitkä historia harrastuksen parissa, heistä jokainen harrasti lajia omalla tavallaan: toisille se oli vain silloin tällöin tapahtuvaa toimintaa, toiset taas olivat hyvin aktiivisesti kätköileviä henkilöitä, jotka paitsi kätköilivät ahkerasti, pitivät myös yhteyttä muihin lajin harrastajiin, seurasivat omaa kehitystään nettisivujen kautta ja tekivät omia kätköjä. Myös harrastajien haastattelujen tulokset on esitetty (taulukko 2). Taulukosta käy selville kunkin teeman alle aineistosta määritellyt ala-, ylä- ja pääluokat sekä niistä tehtyjä johtopäätöksiä. Johtopäätöksistä lisää kehitysehdotusten kera luvussa 8.3.

Harrastajien haastattelut			
Luontomatkailu			
Alaluokat	Yläluokat	Pääluokat	Johtopäätökset
1. Arjesta irrottautuminen 2. Raitis ilma 3. Geokätköilyn vaikutus luontomatkailun lisääntymiseen	1. Luontokokemus 2. Geokätköily luontomatkailun vetovoi- matekijänä	1. Geokätköilyn harrastajien luontosuhde	- Useimmilla geokätköilyn harrastajilla on positiivinen luontosuhde - He myös kokevat saavansa harrastuksesta lisäar-

			voa luonnossa liikkumiseen
Geokätköily			
Alaluokat	Yläluokat	Pääluokat	Johtopäätökset
1. Satakunta kätköilyalueena 2. Harrastuksen kilpailullisuus 3. Salaperäisyys 4. Kyky tuoda esiin vähemmän tunnettuja paikkoja 5. Sesongin ulkopuolisten asiakkaiden houkuttelu 6. Kätköjen hankalat sijainnit 7. Mahdollinen teknologian puuttuminen 8. kätkön vaatima huolenpito 9. kätkön saataavuus ympäri vuoden 10. Luonnon kestävyys 11. Kaupallistamisen vastaiset mielipiteet 12. Harrastusta hyödyntävien tuotteiden käyttö	1. Satakunnan geokätköilymahdollisuudet - Geokätköilyn vetovoimatekijät 2. Kätköjen mainoskielto 3. Kokemukset geokätköilyn hyödyntämisestä tuotteessa 4. Harrastuksen mahdolliset hyödyntämistavat 5. Hyödyntämisen mahdollisuudet 6. Hyödyntämisen haasteet 7. Harrastuksen luonteen säilyttäminen tuotteeseen lisäämisestä huolimatta	1. Satakunta geokätköilyn harrastajan silmin 2. Geokätköilyn vetovoimatekijät 3. Geokätköilyn matkailullisen käytön mahdollisuudet ja haasteet	- Satakunta on otollista aluetta harrastuksen hyödyntämiseen kätköjen laadun ja maaston moninaisuuden johdosta. - Geokätköily tuo lisäarvoa esimerkiksi sesongin ulkopuolisten asiakkaiden muodossa - Jotta harrastusta voidaan menestyksekkäästi hyödyntää, tulee se tuntea ja varmistaa, ettei hyödyntäminen tapahdu harrastuksen arvojen kustannuksella ja mahdolliset vastuut esimerkiksi kätkön ylläpito huomioon ottaen.
Luontomatkailun kehittäminen			
Alaluokat	Yläluokat	Pääluokat	Johtopäätökset
1. Kätköjen muokkaus ympäristöönsä sopivaksi 2. Laatu korvaa määrän 3. Mahdolliset hyödyntämistavat 4. Geokätköilyjä kiinnostavat tuotteet 5. Harrastuksen	1. Kätköjen sovittaminen ympäristöön 2. Kätköilyn positiiviset vaikutukset 3. Kätköjen määrän ja sponsoroinnin haasteet 4. Kätköilyn matkailuun tuominen ja harrastajien kiinnostus tuotteisiin 5. Mahdolliset matkailuun yhdistämistavat ja sen haasteet	1. Matkailullistamisen keinot 2. Kuluttamisen halukkuus 3. Hyvät ja huonot matkailuun yhdistämisen tavat	- Geokätköilyn hyödyntämisessä kannattaa suunnata katse jo olemassa oleviin kätköihin ja niiden yhtenäistämisen niiden ympäristöön sen sijaan, että tehtäisiin paljon uusia kätköjä. - Kätköilyn hyödyntämisessä tu-

matkailuun liittämistavat 6. Sponsorointi 7. Harrastuksen terveysedut 8. Matkailuun yhdistämisen ongelmat			lee ottaa harrastajat huomioon. - Avoin mainonta on kiellettyä ja sponsorointiin tulee suhtautua varauksella, sillä sen käytöllä saattaa olla negatiivinen vaikutus. - Parempia tapoja ovat muun muassa kuljetuspalvelujen ja kurssien tarjoaminen.
--	--	--	---

Taulukko 2. Geokätköilyn harrastajien haastattelutulosten koontitaulukko

Ensimmäinen teema oli luontomatkailu, jossa molemmilta ryhmiltä kysyttiin kokemuksia ja luontomatkailun merkitystä. Molemmille ryhmille luonto ja luontomatkailu olivat lähellä sydäntä ja tärkeä osa elämää. Kuitenkin varsinkin yrittäjien mielestä luontomatkailussa oli vielä paljon hyödyntämätöntä potentiaalia.

Satakunnan luontomatkailu näyttäytyy minulle suunnattomana voimavarana, jota on vähän viime vuosina jo hyödynnetty, mutta missä on enemmän potentiaalia jos sitä pystytään tekemään sitä tietyllä tavalla järjestelmällisesti. H1L

Suurimmaksi osaksi luontomatkailu merkitsee minulle elantoa. Se on minulle elämäntapa, oman elämän suunta ja merkitys tulee sieltä sekä ammatillisesti että vapaa-ajalla. H2L

Minulle luontomatkailu merkitsee sitä, että valitettavasti ainakaan vielä sitä ei ehkä nähdä Satakunnassa potentiaalisena juttuna, eikä ylipäättänsäkään ole osattu tuotteistaa niin kuin esimerkiksi Pohjois- ja Itä Suomessa. Me emme ehkä itsekään arvosta täällä sitä tarpeeksi, ainakaan niin paljon, kuin voitaisiin. Meillä on paljon luonnon erilaisuutta, jota ei ole käytetty. Minulle itselleni luontomatkailu näyttäytyy mahdollisuutena. H3L

Teemme luontomatkailutuotteita sillä tavalla, että tuotteen eri osioissa on luontomatkailua. H4L

Se (luontomatkailu) on arjesta irrottautumista ja hermolepoa kun saa kulkea metsässä. H1G

Minulle luontomatkailu on luonnossa oleilua, retkeilyä, kahvinkeittoa metsässä ja yleisesti raittiin ilman saamista, mikä ei onnistu kaupungissa. H2G

Meidän matkalumme on lähes aina luontomatkailua suunnistusharrastuksen johdosta. H3G

Minulle on tärkeää päästä pois kaupunkiympäristöstä. Se on sille sellainen vastakohta. Aktiiviteetit ovat minulle tärkeitä esimerkiksi marjastus, kätköily, koiran kanssa kävely... Kaupungissa on työ, luonto tuntuu minulle kodilta. H4G

Lentokentän saavutettavuus on tällä hetkellä vähän huono, eli esimerkiksi kolme tuntia bussilla Helsingistä on vähän liikaa, kun sillä pääsee paljon muuallekin, eli matkailu ei välttämättä saavuta Satakuntaa. H1L

Luontomatkailun nykytila on erittäin huono taloudellisen tilanteen takia. Paljon on hyvin pieniä toimijoita, yhden ihmisen ja perheen yrityksiä, jotka tekevät luontomatkailua toisen täyspäiväisen työn ohella. Ainoat täyspäiväiset toimijat ovat varmaan Jämillä. H2L

Nyt, kun lähdetään maakunnallisesti enemmän koordinoimaan tätä tilannetta, niin siinä on hyvä kehittymismahdollisuus, sillä tilanne on ollut hajanainen. Paljon on myös kiinni omasta aktiivisuudesta, sillä ketään ei voi pakottaa verkostoitumaan. Kansainvälistä markkinointia pitäisi olla enemmän. H3L

Yhdellä sanalla sanottuna luontomatkailun tila on hajanainen ja sellainen ettei luontomatkailukohteista tiedetä, vaikka jossain vaiheessa intoa luontomatkailuun oli paljon ja perustettiin asiaa ajamaan jopa valtakunnallinen järjestö, mutta yhdentymistä ei ole tapahtunut. H4L

Geokätköilyyn ja sen matkailukäyttöön on kiinnostusta, mutta haastattelujen perusteella se luo omat hankaluutensa. On tärkeää ottaa huomioon kätköilijäyhteisö ja kätköilyn säännöt sen hyödyntämisessä liiketoiminnassa. Kaikkia ei tietysti voi miellyttää, mutta liiallinen harrastuksen luonteen muuttaminen saattaa johtaa päinvastaisiin reaktioihin kohderyhmältä kuin on tarkoitus. Kätköilyä on parasta lähestyä asiakaslähtöisesti, jotta siitä on hyötyä matkailuyrittäjälle tai organisaatiolle. Harrastuksen avaintekijät, kuten kätkön löytämisen ilo ja tietty salaperäisyys tulee säilyä. Varmimmin geokätköilyä hyödyntävä tuote menestyy, jos se on niin sanotusti mahdollis-

tava, eli esimerkiksi kuljetuspalvelujen tarjoaminen hankalasti tavoitettavaan kohteeseen.

Meillä kätköilyä onkin jo hyödynnetty epävirallisista kätköistä koostuvalla radalla. Harrastuksen perusidea on minulle tuttu. Olisihan mahdollista tehdä esimerkiksi kätköreitistöjä. Näen harrastuksen mahdollisuutena tutustuttaa erityisesti nuoria Satakuntaan esimerkiksi niin, että tullaan jollekin alueelle kätkön perässä ja samalla hyödynnetään kätkön lähellä olevia palveluita tai palataan alueelle myöhemmin. Haluaisin perehtyä geokätköilyyn enemmän, sillä näen siinä matkailullista potentiaalia. H1L

Geokätköily on tullut ammatin puolesta tutuksi, sillä olen tarjonnut harrastajille kuljetuspalveluja. Kätköilijät ovat valmiita investoimaan harrastukseensa. Suoranaisesti luontomatkailua hyödyttäviä asioita on vaikea nähdä, mutta harrastajat käyttävät alueen matkailupalveluja, jos he tulevat kätköilemään pidemmältä. Hankalana asiana näen hinnoittelun, etenkin yksityisasiakkaille. H2L

Kätköily ei ole minulle henkilökohtaisesti tuttua, mutta kansainvälisyytensä ja matalan osallistumiskynnyksensä vuoksi se on mielenkiintoinen. Periaatteen tunnen ja tiedän, että meilläkin on kätköilijöitä käynyt. Näen siinä potentiaalin, mutta omalla kohdalla se on vielä käyttämättä. Se voisi olla yksi tuotteistettu ohjelmopalvelu. Se voisi tuoda retkeilyreiteille tarinan mukaan, mikä toisi tuotteelle lisäarvoa. Ryhmälle aktiviteetti voisi sopia, sillä harrastus sopii sekä hyvässä että heikommassa fyysisessä kunnossa oleville ihmisille. Kätköistä voisi vaikka laittaa lukumäärän nettisivuille meidän yhteismarkkinointiin. H3L

Tiedän geokätköilyn olevan nouseva harrastus. Älypuhelimien yleistymisen myötä näen sen isona ja helppona mahdollisuutena, joka toki vaatii viitseliäisyyttä. Haasteena näen vastuuasiat esimerkiksi jos asiakkaan laite rikkoutuu, kun hän käyttää sitä yrityksen tuotteessa. H4L

Minulla on aina ollut haaveena lähteä kiertämään Suomea ja katselemaan hienoja maisemia sekä luonnossa että kaupungissa, mutta siitä on aina puuttunut se viimeinen motivaatio, sillä ei tuntunut mielekkäältä lähteä vain ajamaan ympäri Suomea. Mutta geokätköilyn kautta motivaatio on tullut ja olen kätköjen perässä kiertänyt paljon hienoja paikkoja. Harrastuksessa on kilpailullinen elementti, mikä motivoi harrastajia. Satakunnassa on äärimmäisen hyvät mahdollisuudet kätköilyyn. Alueella on laadukkaita kätköjä, mikä houkuttelee ihmisiä ympäri Suomea alueelle. Kätköilyä on jonkin verran sidottu matkailuun esimerkiksi kuljetus-

palveluina, jotka näen hyvinä tapoina, koska ne hyödyttävät harrastajaa. Myös kursseja on järjestetty kansalaisopistotasolla. Tulee muistaa, että kätkö on poliittisesti ja uskonnollisesti riippumaton, eikä suora mainonta ole luvallista. Kätöksessä voisi tuoda sen ympäristöä esille esimerkiksi mysteerien kautta, jolloin mysteerin ratkaiseva tekijä olisi jotain kätkön ympäristöön liittyvää. Haasteena on myös yleinen kaupallistamisen vastainen mielipide kätköilijöiden keskuudessa. H1G

Satakunnassa on paljon paikkoja, joihin hyvin tehty kätkö toisi lisäarvoa. Esimerkiksi Porissa olen kätköjen kautta löytänyt monta paikka, jotka ilman kätköä olisivat jääneet löytämättä. Matkailuun yhdistäminen on mielestäni ihan hyvä ajatus, kunhan se ei mene suoraksi mainonnaksi. Kätköstä tulisi silloin myös pitää todella hyvä huoli ja sen tulisi olla löydettävissä vuoden ympäri. H2G

Ilman kätköä olisi moni hieno paikka jäänyt näkemättä. Satakunnassa on paljon hienoa luontoa. Harrastuksessa voisi alkaa myös hyödyntää QR-koodeja, jolloin harrastus tulisi enemmän nykyaikaan. Myös luonnon kantavuus ja esimerkiksi lintujen pesimisajat tulee ottaa huomioon kätköä tehdessä. Ehkä harrastuksesta tiedottaminen olisi tärkeää, sillä kipinä lähtee heti ensimmäisistä löydöistä. Lisämaustetta tuovat ns. TravelBugit, jotka ovat kätköstä toiseen siirrettäviä pieniä tavaroita, joiden etenemistä voi seurata. Haasteena ehkä luonnon kestävyys, jos paikalle tulee paljon massa. Samalla kätkön salaperäisyys vaarantuu. H3G

Satakunta on aktiivista kätköilyaluetta. Mielestäni matkailuun liittäminen on hyvä ajatus, sillä matkailu kaipaa aina uusia tuulia. Pelillisuus on tuossa vahvasti esille, ja sellaistaahan kätköily on. Voin mennä montaa eri reittiä paikasta A paikkaan B, mutta jos yhteen vaihtoehtoon on rakennettu jokin peli, luonnollisesti valitsen sen. Maailmalla on tehty reittejäkin kätköilystä ja osassa kohteista on mahdollista vuokrata GPS-laitteita. Harrastus on myös rantautunut tapahtumatuotantoon. Myös kilpailuja, joissa kätkön ensilöytäjälle on luvassa palkinto, on järjestetty maailmalla. Reittejä voisi kätköttää. Haasteena ehkä se, että kaikilla ei ole esimerkiksi älypuhelinta tai kaikki eivät tunne harrastusta. H4G

Viimeinen tema, luontomatkailemisen kehittäminen, vaati yrittäjien mielestä isompia linjoja, kansainvälisyyteen tähtäämistä ja verkostojen luomista. Myös tuotteiden kehittäminen koettiin erittäin tärkeäksi. Lisäksi pelillistämisen kuten juuri geokätköilyn kautta voitaisiin saada esimerkiksi nuoria paremmin liikkeelle. Uusien tuulien löytäminen toisi luontomatkailemisen uutta puhtia ja mahdollisesti uusia asiakaskuntia. Ke-

hittämisen työkaluna mainittu testaus oli hyväksi havaittu tapa saada tietoa tuotteen toimivuudesta.

Olemme olleet monenlaisissa hankkeissa mukana. Toivoisin Satakunnan luontomatkailun kehittyvän entistä kansainvälisempään suuntaan. Meidän tulisi ymmärtää, että meillä on ainutlaatuiset puitteet. Esimerkiksi saunan kokemus sellaisena kuin se on eikä niinkään esimerkiksi wellness tuotteena. Tämä toki vaatii vielä paljon töitä. Haastetta tähän luo lumen tulon vaihtelevuus, sillä koskaan ei voi tietää, millainen talvi tulee. Edustamassani organisaatiossa tuotteistaminen olisi tärkein kehityskohde. Testaus on hyvä keino tuotteistamisessa, sillä sen kautta saadaan arvokasta tietoa asiakkaan kokemuksesta. Geokätköilyä voitaisiin hyödyntää teemapaketoinnin kautta. Kätkön tehokas hyödyntäminen tosin vaatii aiheeseen syvempää perehtymistä. H1L

Olen aina yrittänyt olla hankkeiden matkassa. Ne tosin vievät aikaa ja kun hanke loppuu, puuttuu usein hankkeessa saavutetuilta edistyksiltä jatkaja. Toki hankkeet tuovat mukanaan tärkeitä verkostoja. Mielestäni tulisi paketoita isompia kokonaisuuksia, jotka toisivat asiakkaat Satakuntaan, sillä yhden melontaretken vetovoima ei siihen riitä. Sesonkiluontoinen toiminta luo tähän haasteet, sillä yhteistyö vie aikaa, ja sesonkiaikana on niin kova kiire, ettei tällaista ehdi tekemään. Meidän kannaltamme myynti ja markkinointi ovat tärkeimmät kehityskohteet. Muutoin koen, etten pysty kommentoimaan Satakunnan kehitystarpeita, sillä alue on niin suuri. Geokätköilyä olen omassa toiminnassani jo hyödyntänyt ja suunnitteilla on harrastajille suunnattu paketti. H2L

Hankkeissa olemme olleet aktiivisesti mukana ja olemme tälläkin hetkellä. Toivoisin Satakunnan matkailun kehittyvän niin, että mukaan lähtisi uusia yrittäjiä ja verkostot alkaisivat toimia paremmin. Avainasemassa on myös oman osaamisen ylläpito. Nyt on ehkä odotettu parempia taloudellisia aikoja ja vältetty isoja investointeja. Lisäksi tulisi lisätä maakunta- ja kuntarajojen ulkopuolista toimintaa. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin saada aikaan hyvä tuote. Meidän kannalta hyvien uusien ohjelmapalvelujen kehittäminen ja tuotteistus ovat tärkeimpiä kehityskohteita. Kehitys riippuu paljon itsestä. Myös verkosto on tärkeä. Maakunnalliset sivustot ovat tärkeitä markkinoinnillisesti. Kätköilyä käyttäisin ehkä tekemällä yrityksen oman kätkön. Haaste on ehkä ennakkoluulot harrastusta kohtaan. Osa mieltää toiminnan vain jonkinlaiseksi puuhasteluksi. H3L

Olemme olleet hankkeissa paljon mukana, tosin kaikki eivät ole olleet luontomatkailuhankkeita yritykseni luonteen vuoksi. Näen luonnon kokonaisuutena eikä esimerkiksi jonkin yhdis-

tyksen perustaminen olisi ratkaisu yhtenäistämiseen, sillä siellä olisivat vain tietyt aktiiviset tahot mukana. Tuotteet edellä meneminen olisi tässä kohtaa hyväksi. Myös kaupunkiluonto tulisi ottaa huomioon, jotta ihmiset eivät vieraannu luonnosta. Hyödyntämättömät aspektit kuten sade ja tuuli tulisi ottaa huomioon kehityksessä. Geokätköilyä voisi yhdistää nimenomaan tuotteiden kautta, eikä vain omana juttunaan. H4L

Tällä hetkellä kätköilijät markkinoivat palveluja toisilleen esimerkiksi Facebookin kautta. Kätköjä alkaa olla vähän kaikkialla, joten olisi hyödyllisempää muokata kätköjä sopimaan ympäristöönsä, eli yhdistää esimerkiksi historiallinen paikka jo olemassa olevaan kätköön. Laatu korvaa määrän, ja vaikka suuri kätköjen määrä voi toimia magneettina, kaikkia ei välttämättä haeta. Jos luodaan puitteet päästä jonnekin alueelle helposti, jos kätköt ovat vaikeiden kulkuyhteyksien takana niin kyllä se vetää ihmisiä puoleensa. Kaupallistaminen vaatii sen, että sitä joku lähtee kokeilemaan, mutta siinä on paljon riskejä. Nykyinen tilanne on minun mielestäni hyvä. H1G

Juuri aloittaneille hyödyllinen tuote olisi varmasti opastetut kierrokset. Uskon että harrastajat olisivat kiinnostuneita tuotteista. Mutta suora mainostaminen ei ole hyvä idea. H2G

Kierroksena kätköilyä voisi ehkä hyödyntää. Se kiinnostaisi varmasti ainakin lapsia. Ja varmasti uudet harrastajat olisivat kiinnostuneita harrastusta hyödyntävistä tuotteista. Kokeneemmat harrastajat olisivat varmasti kiinnostuneempia esimerkiksi kuljetuspalveluista. H3G

Kätköily pitäisi yhdistää yrityksen toimintaan niin, että se kehittäisi tuotteita johonkin suuntaan. Yksi vetovoimatekijä on, että geokätköily innostaa ihmisiä liikkumaan. Harastus tarjoaa kaikille jotakin. Kätköilyllä ja matkailulla on yhteys. Olen selvittänyt, mitä mieltä sponsoroituista kätköistä ollaan ja ajatus aiheuttaa hajontaa harrastajien riveissä. Toiset pahoittelevat sitä ja toiset ovat sitä mieltä, että kunhan sponsorointi mainitaan selkeästi kätkön nimessä, jolloin sen voi jättää hakematta jos niin tahtoo, niin ajatus on ihan hyvä. Kätköily on helppo tapa saada tietoa ympäristöstään ja sitä voitaisiin hyödyntää myös muun muassa opetuksessa. H4G

8.2 Benchmarkinganalyysin tulos

Analyysiin valittiin Bridgestone 2016 GeoTour, joka sijaitsee Tanskassa. Kyseessä on yhteistyössä Geocaching.comin kanssa luotu matkailureitti, joka kuljettaa geokät-

köilijöitä ympäri valittua kohdetta. Bridgestone käsittää 30 kätköä, jotka vievät GeoTourin kävijät ympäri Etelä-Tanskaa ja sen kauneimpia paikkoja. GeoTourin asiakkaille voi myös palvelusta hankkia erityiset reittipassit ja harrastukseen liittyviä esineitä palkinnoiksi niille, jotka ovat käyneet kierroksen loppuun. Lisäksi reittiä kiertävät voivat ladata reitin varelta ottamiaan kuvia Bridgestonen virallisille Facebook-sivuille ja voittaa palkintoja. Reitin kiertäminen vaatii kuljetusta, joten reitin kiertäjä tarvitsee joko oman tai vuokratun auton.

GeoToureja on jo muuallakin maailmassa, mutta Bridgestone-reitti soveltuu Satakunnan vertailukohteeksi, sillä Tanskan ympäristö on lähempänä Suomea, kuin muut GeoTour-reitit. Lisäksi reitti kattaa Tanskan eteläosan hyvin kokonaisvaltaisesti. Samanlainen GeoTour olisi mahdollinen Satakunnassa, sillä Satakunta on alueena iso ja sieltä löytyy monia tärkeitä nähtävyyksiä ja hienoja kohteita. Satakunnan alueelliset erot mahdollistaisivat hyvin erilaisten kätköjen liittämisen reittiin. Tulee myös muistaa, että tämä olisi Suomen ensimmäinen virallinen GeoTour, mikä varmasti lisää sen vetovoimaa. GeoTour – matkan luominen aiheuttaa kustannuksia, mutta jos ne jaetaan reittiin osallistuneiden tahojen, yritysten tai organisaatioiden kesken, kulut ovat pienemmät yhtä toimijaa kohden.

Vastaava reitti olisi yhteistyökumppaneiden avulla mahdollista toteuttaa. Sen lisäksi että se toisi alueelle näkyvyyttä, toisi se varmasti alueelle vetovoimaisuutta geokätköilijöiden keskuudessa, sillä harrastusta uudella tavalla hyödyntävät kohteet houkuttelevat geokätköilijöitä kokeilemaan. Lisäksi vastaavan tuotteen kehittelyyn voisi innostaa maakuntalaisia mallintamalla Bridgestonen syntytarinaa, jossa tanskalaisten keskuudessa oli tehty kyselyä Tanskan kauneimmista paikoista, joiden joukosta GeoTour oli luotu.

GeoTouriin osallistumisen houkuttelevuutta matkailupalveluja tarjoavien yritysten kannalta lisää varmasti myös se, että GeoTour kätköihin on virallisesti mahdollista saada erikoislupa mainoslinkkien yhdistämiseen. Tällöin kätköreittiin osallistuva yritys saisi kätköstä myös markkinoinnillista hyötyä, mikä taas laskee kynnystä kustannuksiin osallistumiseen.

GeoTourin luominen edellyttää geocaching.com-sivuston ylläpitäjiin yhteydenottoa, jolloin reitin luomisen kustannukset ja käytännön asiat selviävät tarkemmin.

8.3 Johtopäätökset

Tutkimuksen tutkimustehtävä oli selvittää, miten geokätköilyä voitaisiin hyödyntää Satakunnan luontomatkailun kehityksessä. Edellisten tiivistettyjen tulosten perusteella voidaan päätellä, että geokätköilyn hyödyntämiseen Satakunnan luontomatkailussa on monia keinoja. Johtopäätöksenä näistä esitetään konkreettisia toimia, joilla geokätköily voitaisiin hyödyntää Satakunnan luontomatkailussa.

Benchmarkinganalyysin perusteella Satakunnan alueella kannattaisi harkita GeoTour – matkan rakentamista. GeoTour voisi kattaa koko Satakunnan alueen, jolloin mahdolliset vierailijat pääsisivät kaikkialle maakuntaan. Reitin varrelle voisi lisätä kätkön jokaisesta Satakunnan mielenkiintoisesta kohteesta. Mahdolliset kustannukset voisi jakaa osallistuvien tahojen kesken, jolloin GeoTouriin investoitava rahasumma ei olisi yhdelle yrittäjälle/organisaatiolle liian suuri. GeoTourin hinta on kohdekohtainen ja tarkat luvut saa selville vain ottamalla yhteyttä geocaching.com sivustoon. GeoTour toisi Satakuntaan ulkomaalaisiakin asiakkaita, joita haastatteluissa kaivattiin Satakuntaan. Haastatteluissa myös tuli ilmi, että isommat paketit toisivat asiakkaat Satakuntaan hanakammin, joten GeoTour olisi tällainen isompi kohde, joka lisää alueen vetovoimaa, sillä vaikka se ei ole kaupallinen paketti, jonka osissa yrittäjät voivat olla mukana, tuo se reittiä pitkin kulkevat asiakkaat yrityksen luo.

Haastatteluiden perusteella menestyksellä tapa tuoda geokätköily osaksi Satakunnan luontomatkailuun olisi perustaa kätkö yrityksen lähelle. Näitä kätköjä on jo jonkin verran, mutta mikäli yritys sijaitsee mielenkiintoisen kohteen lähellä, toisi kohteeseen sijoitettu kätkö alueelle asiakkaita, jotka ns. altistuvat yritykselle. Näin yritys saa näkyvyyttä ja on mahdollista, että alueella poikkeavat asiakkaat tulevat uudestaan paikkoihin, jotka ovat olleet mielenkiintoisia, ja joihin on ensimmäistä kertaa mennyt kätkön perässä. Yritys voi myös tehdä oman kätkön, mutta silloin on oltava hyvin perillä kätköihin liittyvistä säännöistä, esimerkiksi mainosten suhteen. Tällöin on otettava myös huomioon kätkön ylläpito ja siihen vaadittavat resurssit.

Yritys tai organisaatio voisi myös tutkia jo olemassa olevia tuotteitaan kätköilyn näkökulmasta. Vaikka retkeilyyn keskittyvä yritys voisi kätköttää retkeilyreittejään ja saada näin lisäarvoa omille tuotteilleen.

Kätköistä voi myös esimerkiksi tiedottaa nettisivuillaan. Jos yrityksen läheisyydessä on paljon geokätköjä, voi seikan mainitsemisesta olla hyötyä yritykselle. Kätköjä ei kuitenkaan saisi ns. jästeillä eli paljastaa niiden olinpaikkaa. Yrityksen kannattaa myös tutkia palveluistaan ja olinpaikastaan riippuen, olisiko sen mahdollista tarjota kätköilijöille niin sanottuja mahdollistavia palveluita kuten esimerkiksi kuljetuksia hankalasti saatavilla oleviin kohteisiin. Mahdollistavia palveluita olisivat myös uusille kätköilijöille suunnatut kätköilykurssit ja vuokrattava teknologia, kuten GPS-laitteet, joita vuokraajat voisivat käyttää kätköilyyn.

Yksi esille noussut, mutta vähän ristiriitaisempi vaihtoehto on sponsoroitu kätkö, jolloin kätkön etsiminen esimerkiksi vaatisi tuotteen ostoa tai vastaavaa. Tällainen kätkö kuitenkin on hyvin riskialtis, sillä yleinen mielipide kätköilijöiden keskuudessa on kaupallisuuden vastainen. Sponsoroitu kätkö aiheuttaisi varmasti närkästystä kätköilijöissä.

9 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Luonnollisesti tutkimuksen lopussa on hyvä tutkia tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan mitata erilaisin keinoin. Tutkimuksen reliäabeliudella tarkoitetaan tulosten toistettavuutta eli tutkimuksesta saadut tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia. Toinen arviointiin käytetty käsite on validius, jolloin tarkastellaan, mittaako tutkimus juuri sitä mitä sen on tarkoituskin mitata. Tutkimus voidaan todeta luotettavaksi jos esimerkiksi kaksi samaa aihetta tutkivaa tutkijaa päätyvät samoihin tuloksiin. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013, 231-232.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa nämä termit on tulkittu eri tavoin. Laadullisen tutkimuksen reliabiliteettia voidaankin tarkentaa tutkimalla, onko tutkittava asia ja tulok-

set selitetty analysointivaiheessa auki luotettavasti. Tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta parantaa tutkimuksen luotettavuutta. Tutkija voi esimerkiksi kertoa tarkalleen tutkimuksen toteuttamisen olosuhteet. Lisäksi tutkimuksen luotettavuutta voidaan lisätä yhdistämällä erilaisia tutkimusmetodeja. (Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013, 232-233.)

Työn teoriaosuus on koottu käyttäen aiheeseen liittyvää kirjallisuutta ja artikkeleita. Lähteet on kaikki julkaistu 2000-luvulla. Lisäksi mukana on luotettavaksi todettuja internetsivustoja. Lähteitä voisi varmasti olla enemmän, mutta koska kyseessä on vähemmän tunnetun ilmiön linkittäminen luontomatkailun kontekstiin, oli lähteiden niukkuus odotettavissa jo työtä aloittaessa.

Opinnäytetyötäni varten haastattelin neljää luontomatkailualan yrittäjää ja neljää geokätköilyn harrastajaa. Tutkimusmetodinani käytin teemahaastattelua, joka on luonteeltaan hyvin keskustelunomainen. Jotta haastattelulla kerätty tieto olisi luotettavaa, tuli minun tutkijana harjoittaa lähdekritiikkiä poimiessani aineistosta tärkeimpiä kohtia. Lisäksi olen pyrkinyt selittämään haastattelujen kulun ja analysointitavan auki mahdollisimman tarkasti.

Haastatteluista saadut tulokset voivat toki muuttua esimerkiksi haastatteleamalla eri ihmisiä. Haastattelut kuitenkin edustavat yksilöiden mielipiteitä ja kokemuksia. Silti mielestäni haastattelemani neljä henkilöä kummastakin ryhmästä ovat riittävä määrä. Toki haastattelussa riskinä on aina, että olen haastattelijana vaikuttanut haastattelujen tuloksiin, joskin olen pyrkinyt liikaa ohjaavuutta välttämään ja olin äänessä lähinnä ohjatakseeni keskustelua pysymään annetussa teemassa. Väärinymmärryksiä on estänyt kasvokkain tehdyt haastattelut, jolloin pystyin täsmentämään kysymystä tarvittaessa mahdollisimman tehokkaasti. Teemahaastattelun kysymykset pohjautuvat käytyyn teoriaan ja sain niihin mielestäni riittävän laajoja vastauksia.

Haastattelut analysoin käyttäen sisällönanalyysia. Olen kirjoittanut haastattelut auki, tiivistänyt jäljelle jääneen aineiston ja luokitellut sen analyysimenetelmään kuuluvalta tavalla ja selkeyttänyt analyysia koontitaulukoilla sekä suorilla lainauksilla alkupe- räisestä auki kirjoitetusta aineistosta. Koen, että tulokset näillä keinoin on selitetty auki luotettavasti.

Haastattelujen lisäksi olen käyttänyt benchmarkingiin kuuluvaa benchlearningia, jonka avulla olen päätenyt saatuihin tuloksiin. Toinen tutkimusmetodi parantaa tutkimukseni luotettavuutta ja tukee haastatteluilla saatuja tuloksia.

Tämän perusteella koen tutkimukseni luotettavaksi, sillä tutkitut tulokset vastaavat juuri sitä, mitä lähdin tutkimaan ja ainakin jossain määrin tulokset olisivat varmasti samanlaisia toisen tutkijan tutkimana. Lisäksi olen tutkinut aihetta kahdella metodilla, mikä tukee tutkimuksen luotettavuutta.

10POHDINTA

Opinnäytetyöni aiheena oli geokätköilyn hyödyntäminen Satakunnan luontomatkailun kehityksessä. Tutkimukseni tavoitteena oli määrittää alueen yrittäjiä hyödyttäviä käytäntöön soveltuvia kehitysehdotuksia vertailuanalyysin ja teemahaastattelujen avulla.

Valitsin aiheekseni geokätköilyn siksi, että harrastus itsessään oli kiehtonut minua jo pitkään ja olen aina kiinnostunut uusien elementtien yhdistämisestä matkailuun. Alusta asti oli selvää, että opinnäytetyöni tulisi käsittelemään geokätköilyharrastusta luontomatkailun näkökulmasta, sillä aiheesta sain vihiä Satakunnan Ammattikorkeakoululta Outdoors Satakunta-hankkeeseen liittyen. Haastattelu soveltui minulle tutkimustyökäluna, sillä pidän uusien ihmisten tapaamisesta ja tutkimuksen kautta pääsin keskustelemaan mielenkiintoisesta aiheesta eri ihmisten kanssa, joilla oli aiheeseen joskus hyvinkin eriäviä näkökantoja. Lisäksi oikeasti hyödynnettävien tulosten tuottaminen kiehtoi minua, sillä itselleni työstä tekee mielekkään nimenomaan siitä käytännössä saatu hyöty.

Itse opinnäytetyöprosessi kohdallani alkoi aika hitaasti henkilökohtaisten syiden vuoksi, mutta vauhtiin päästyäni prosessi eteni suhteellisen nopeasti. Työn perusidea oli selkeä jo kesällä 2015 ja siitä eteenpäin työ edistyi lähinnä vain omista ajatuksissa. Kuitenkin joulukuussa 2015 ensimmäisen haastattelun tehtyäni työ alkoi oikeasti

edetä, ja olin aineiston keruun kanssa valmis alkuvuodesta 2016. Mielestäni itse aineiston keruu ei vienyt kohtuuttomasti aikaa, sillä haastattelujen sopiminen vie aina oman aikansa, varsinkin kun puolet haastateltavista oli yrittäjiä, joiden aikataulu on usein kiireinen joulusesongin aikaan. Päätin vakaasti valmistua keväällä, sillä olin jo yhden tavoitevalmistumiseni ohittanut. Aineiston käsittelyn vaatima aika yllätti minut hieman ja lopulta olin itsekin vähän yllättynyt, miten paljon asiaa haastatteluihin oli mahtunut.

Omasta mielestäni tutkimus onnistui hyvin ja päätavoitteeni, eli käytännön hyöty täyttyi. Tulokset ovat mielestäni hyödynnettävissä ja niillä on paljon potentiaalia hyödyttää Satakunnan luontomatkailuyrittäjiä, mutta samalla pitää geokätköily ennallaan ja sen sääntöjen mukaan pelaten. Jatkomahdollisuuksia näen tutkimukselleni varsinkin jos kehitysehdotukset pannaan täytäntöön, jolloin on mahdollista tutkia niiden käytännön vaikutusta Satakunnan vetovoimatekijänä. Toki on asioita, joita tekisin toisin, esimerkiksi ohjauksen aktiivisempi hyödyntäminen. Kuitenkin eri maakunnassa asuminen ja työnteko toivat omat haasteensa yhteydenottoon. Työnteko ja kokoaikaisen työn etsiminen söivät jonkin verran aikaa opinnäytetyöltäni samoin kuin harjoittelupaikkani vaihto ja loppuharjoittelun suorittaminen syksyn aikana uudessa paikassa.

Kaiken kaikkiaan olen tutkimukseeni tyytyväinen. Tämä oli ensimmäinen tutkimukseni näitä metodeja käyttäen ja mielestäni opin todella paljon tutkimisesta ja vastaavista aineistonkeruumenetelmistä. Kysymysten tekeminen suljettuja kysymyksiä välttämättä on yksi seikka, jonka voin tarkasti määrittellä oppimakseni asiaksi, sillä kaikki aikaisemmat tekemäni kyselyt ovat olleet ainakin osittain kvantitatiivisia, jolloin osa kysymyksistä on voinut olla suljettuja. Nyt opin hankkimaan tarvitsemäni tiedot toisenlaisella tyylillä. Lisäksi opin paljon tutkimuksen tekemisestä ja tämän laajuuden työn hallinnasta, vaikka se ei välttämättä näkynyt ulospäin, uskon, että tämän kokemuksen myötä olen oppinut arvioimaan tiettyjen työvaiheiden ajantarvetta ja omaa jaksamistani panostaa vastaavaan tutkimukseen muiden tutkimuksen ulkopuolisten syiden ohella. Yllätyin positiivisesti tekemästäni tuloksesta ja vaikka alussa tutkimuksen tekeminen takkusi pahan kerran, mitä pidemmälle pääsin työssä, sitä mielekkäämpää sen työstäminen oli.

10.1 Toimeksiantajan palaute

Geokätköily aktiviteettina kerää yhä enemmän harrastajia. Satakunnan luontomatka-
lussa tätä ei ole vielä hyödynnetty laajasti. Taija Vuorelan geokätköilyä koskeva työ
käsittelee siten maakunnallisesti uutta ja merkityksellistä aihetta. Työ antaa lukijalle
runsasta tietoa geokätköilyn perusteista. Työn tulokset tuovat joitakin konkreettisia
ajatuksia geokätköilyn kehittämiseksi maakunnassa.

LÄHTEET

- Bisht, N. S., Belwal, R. & Pande, S. 2010. Internet Marketing of Tourism. Mumbai. Himalaya Publishing House.
- Buckley, R. 2006. Adventure Tourism. Oxfordshire. CAB International.
- Geokätköilyn viralliset www-sivut. 2016. Viitattu 26.03.2016
<http://www.geocaching.com>.
- Hamersley, M. 2013 What is Qualitative research? Cornwall. Bloomsbury.
- Hemmi, J. 2005. Matkailu, Ympäristö, Luonto osa 1, Jyväskylä, Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja Kirjoita 13-14 uud. p. Helsinki. Tammi.
- Kremer, D., Pebworth, K., Taylor, J. & Werner, P. 2010. Geocaching for schools and communities. United States of America, Versa Press.
- Niva, M. & Tuominen, K. 2005. Benchmarking in practice. Turku: Benchmarking Ltd. Viitattu 30.10.2015.
<http://site.ebrary.com.lillukka.samk.fi/lib/SAMK/reader.action?docID=10754845&pg=12>
- Renfors, S. 2015. Luontomatkailusta elinkeinomahdollisuuksia Satakuntaan. Outdoors Finland– Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisenä ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena. Viitattu 29.04.2016,
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/91042/2015_D_6_SAMK_OutdoorsFinland.pdf?sequence=3
- Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. 2009. Haastattelu: tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Jyväskylä, Gummerus Kirjapaino Oy.
- Samk. 2015. Satakunnan vetovoiman kehittäminen valtakunnallisena ja kansainvälisenä luontomatkailukohteena. (Esite.)
- Satakunta.fi www-sivu. 2016. Viitattu 24.03.2016. <http://www.satakunta.fi>
- Social Enterprise Works. 2016. What is Benchmarking. Viitattu 27.4.2016.
http://www.socialenterpriseworks.org/benchmarking/?page_id=8
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen sisällönanalyysi. Jyväskylä. Tammi.
- UNWTO, 2014. Global Report on Adventure Tourism .Viitattu 30.10.2015.
https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/staticunwto/Affiliate-members/1-GLOBAL+REPORT+ON+ADVENTURE+TOURISM_online.pdf

LUONTOMATKAILUN AMMATTILAISTEN HAASTATTELURUNKO

1.Perustiedot
- Nimi
- Ikä
- Koulutus
- Ammatti
- Miten pitkään olet toiminut matkailualalla?
2.Luontomatkailun nykytila Satakunnassa
- Mitä luontomatkailu merkitsee sinulle matkailun ammattilaisena?
- Minkälaisia aktiviteetteja edustamanne organisaatio/yritys tarjoaa asiakkailleen luontomatkailun saralla?
- Minkälaisena näet Satakunnan luontomatkailun tämänhetkisen tilan alan toimijana?
3.Geokätköily
- Mitä tiedät geokätköilystä?
- Millaisia mahdollisuuksia näkisit geokätköilyn hyödyntämisessä Satakunnan luontomatkailussa?
- Entä haasteita tai rajoittavia tekijöitä
- Voisiko teidän yrityksenne/edustamanne yritys hyötyä geokätköilystä jotenkin? Miten?
4.Kehittäminen
- Millaisissa luontomatkailua kehittämissä hankkeissa tai projekteissa olette olleet mukana?
- Mihin suuntaan toivoisit Satakunnan luontomatkailun kehittyvän?
- Mikä olisi yrityksenne/ organisaationne kannalta tärkein kehitettävä osa-alue luontomatkailussa?
- Millaisia toimenpiteitä Satakunnan luontomatkailun kehittämiseen tarvitaan? Miten voisitte itse vaikuttaa Satakunnan luontomatkailun kehittämiseen?
- Millaisin keinoin geokätköilyä voitaisiin hyödyntää Satakunnan luontomatkailun kehittämisessä?
Onko vielä jotain mistä haluaisit keskustella?
Miten koit haastattelun?
Onko Teillä toiveita toimeksiantajalleni, Outdoors Satakunta – hankkeelle?

GEOKÄTKÖILYN HARRASTAJIEN HAASTATTELURUNKO

1. Perustiedot
- Nimi
- Ikä
- Koulutus
- Ammatti
- Miten pitkään olet harrastanut geokätköilyä
2. Luontomatkailu
- Mitä luontomatkailu tarkoittaa sinulle?
- Millaisia kokemuksia sinulla on luontomatkailusta?
3. Geokätköily
- Miten aloit harrastaa geokätköilyä ja miksi?
- Millaiset mahdollisuudet geokätköilyn harrastamiseen Satakunta tarjoaa?
- Mitä mieltä olet geokätköilyn yhdistämisestä matkailuun?
- Millaisia mahdollisuuksia näkisit geokätköilyn hyödyntämisessä Satakunnan luontomatkailutarjonnassa?
- Entä haasteita?
4. Kehittäminen
- Miten mielestäsi harrastusta voisi parhaiten konkreettisesti hyödyntää luontomatkailun kehityksessä?
- Kuinka mahdollisen pidät, että geokätköilyn harrastajat olisivat kiinnostuneita harrastusta hyödyntävästä matkailutuotteesta?
Onko vielä jotain mistä haluaisit keskustella?
Miten koit haastattelun?